विकिस्रोतः

സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/01

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/fde
< സ്കന്ദപുരാണമ് | ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)

ആഗാമീ പൃഷ്ഠഃ (അധ്യായാഃ 11 - 20) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/a5p)

അധ്യായാഃ 1 - 10

3
ഓം നമഃ ശിവായ
നമഃ പരമദേവായ ത്രൈഗുണ്യവിജിതാത്മനേ .
ശാശ്വതേ1 യോഗരൂപായ സംസാരാഭാവഹേതവേ2 . . 1 . .
സ്ഥിതിസംരോധസർഗാണാം3 ഹേതവേന്ത (?) പ്രസാരിണേ4 .
ഷഡ്വിംശായ പ്രധാനായ മഹാദേവായ ധീമതേ . . 2 . .
പ്രജാഷതേർമഹാക്ഷേത്രേ5 ഗങ്ഗാകാലിന്ദിസങ്ഗമേ .
പ്രയാഗേ പരമേ പുണ്യേ ബ്രഹ്മണോ ലോകവർത്മനി . . 3 . .
മുനയഃ ശംശിതാത്മാനസ്തപസാ ക്ഷീണകല്മഷാഃ .
തീർഥസംപ്ലവനാർഥായ6 പൗർണമാസ്യാം കൃതാഹ്നികാഃ . .4. .
പൗരാണികമപശ്യന്ത7 സൂതം സത്യപരായണമ് .
സ്നാത്വാ തസ്മിന്മഹാതീർഥേ പ്രണാമാർഥമുപാഗതമ് . . 5. .
ദൃഷ്ടവാ തേ സൂതമായാന്തമൃഷയോ ഹൃഷ്ടമാനസാഃ8 .
ആശാസ്യാ9 സനസംവേശം10 തദ്യോഗം11 സമകല്പയൻ12 . . 6 . .
സ പ്രണമ്യ തതഃ13 സർവാൻ സൂതസ്താന്മുനിപുങ്ഗവാൻ .
പ്രദത്തമാസനം ഭേജേ സർവധർമസമന്വിതഃ 14 . .7 . .
തമാസീനമപൃച്ഛന്തേ 15 മുനയസ്തപസൈധിതാഃ16 .
ബ്രഹ്മസത്രേ പുരാ സാധോ17 നൈമിശാരണ്യവാസിനാമ്18. .8 . .

1 ശാശ്വതോ - ഖ., സർവതോ - ഘ. . 2 സസാരഭാര - ഘ, സംസാരോദ്ഭാവ - - ഖ. . 3 സ്ഥിതിസംബോധ ... - ഘ . 4 കർത്രേ ഇർത്രേ പുരാരിണേ - ച. . 5 പുരാ ഹുതവഹക്ഷേത്രേ,. മഹക്ഷേത്രേ - ഖ. . 6. സപ്ലാവനാർഥായ - ഘ . 7 - -. ന്തേ - ഖ, -രത - ച . 8 .. ന്തം സർവേപ്യാ കൃഷ്ടമാനസാഃ - യ . 9 ആശ്ചര്യാ - ധ. . 10 സേന - ഷ. . 11 ഗ്യം - വ. (12 യേത് - യ. . 13 ച താൻ - ബ. . 14 ധർമാഗമാ .. - വ. . 15 അപൃച്ഛന്ത - ഘ. . 16 - സ്തം സമാഹിതാഃ -യേ. .? തപസേധിതാ - .ഖ . 17 പുരാസീനാ - ഘ. . 18 വാസിന. - ഘ .

4

കഥിതം ഭാരതാഖ്യാനം പുരാണം ച പരം ത്വയാ.
തേന നഃ പ്രതിഭാസി ത്വം സാക്ഷാത്സത്യവതീസുതഃ ..6 ..
സർവാഗമപരാർഥജ്ഞഃ സത്യധർമപരായണഃ..
ദ്വിജപൂജാരതോ നിത്യം തേന പൃച്ഛാം ത്വമർഹസി ..8.1.10..
ഭാരതാഖ്യാനസദൃശം പുരാണാദ്യദ്വിശിഷ്യതേ..
തത്ത്വാ പൃച്ഛാമ വൈ ജന്മ കാർത്തികേയസ്യ ധീമതഃ ..11..
ഇമേ ഹി മുനയഃ സർവേ ത്വദുപാസ്തിപരായണാഃ..
സ്കന്ദസംഭവശുശ്രൂഷാ സംജാതൗത്സുക്യമാനസാഃ ..12..
ഏവമുക്തസ്തദാ സൂതഃ സംസിദ്ധൈർമുനിപുംഗവൈഃ..
പ്രോവാചേദം മുനീൻസർവാന്വചോ ഭൂതാർഥവാചകമ് ..13..
ശൃണുധ്വം മുനയഃ സർവേ കാർത്തികേയസ്യ സമ്ഭവമ് ..
ബ്രഹ്മണ്യത്വം സമാഹാത്മ്യം വീര്യം ച ത്രിദശാധികമ് ..14..
മുമുക്ഷയാ പരം സ്ഥാനം യാതേ ശുകമഹാത്മനി..
സുതശോകാഭിസംതപ്തോ വ്യാസസ്ത്ര്യമ്ബകമൈക്ഷത ..15 ..
ദൃഷ്ട്വൈവ സ മഹേശാനം വ്യാസോ൭ഭൂദ്വിഗതവ്യഥഃ..
വിചരൻസ തദാ ലോകാന്മുനി സത്യവതീസുതഃ ..16..
മേരുശൃങ്ഗേ൭ഥ ദദൃശേ ബ്രഹ്മണഃ സുതമഗ്രജമ്..
സനത്കുമാരം വരദം യോഗൈശ്വര്യസമന്വിതമ് ..17..
വിമാനേ രവിസംകാശേ തിഷ്ഠന്തമനലപ്രഭമ്..
മുനിഭിര്യോഗസംസിദ്ധൈസ്തപോയുക്തൈർമഹാത്മഭിഃ ..18..
വേദവേദാങ്ഗതത്ത്വജ്ഞൈഃ സർവധർമാഗമാന്വിതൈഃ..
സകലാവാപ്തവിദ്യൈസ്തു ചതുർവക്ത്രമിവാവൃതമ് ..19 ..
ദൃഷ്ട്വാ തം സുമഹാത്മാനം വ്യാസോ മുനിമഥാസ്ഥിതമ്..
വവന്ദേ പരയാ ഭക്ത്യാ സാക്ഷാദിവ പിതാമഹമ് ..8.1.20..
ബ്രഹ്മസൂനുരഥ വ്യാസം സമായാതം മഹൗജസമ്..

5

പരിഷ്വജ്യ പരം പ്രേമ്ണാ പ്രോവാച വചനം ശുഭമ് ..21 ..
ദിഷ്ട്യാ ത്വമസി ധർമജ്ഞ പ്രസാദാത്പാരമേശ്വരാത് ..
അപേതശോകഃ സമ്പ്രാപ്തഃ പൃച്ഛസ്വ പ്രവദാമ്യഹമ് ..22 ..
ശ്രുത്വാഥ വചനം സൂനോർബ്രഹ്മണോ മുനിപുംഗവഃ..
ഇദമാഹ വചോ വിപ്രാശ്ചിരം യദ്ധൃദയേ സ്ഥിതമ് ..23 ..
കുമാരസ്യ കഥം ജന്മ കാർത്തികേയസ്യ ധീമതഃ ..
കിംനിമിത്തം കുതോ വാസ്യ ഇച്ഛാമ്യേതദ്ധി വേദിതുമ് ..24..
കഥം രുദ്രസുതശ്ചാസൗ വഹ്നിഗങ്ഗാസുതഃ കഥമ്..
ഉമായാസ്തനയശ്ചൈവ സ്വാഹായാശ്ച കഥം പുനഃ..
സുപർണ്യാശ്ചാഥ മാതൄണാം കൃത്തികാനാം കഥം ച സഃ ..25 ..
കശ്ചാസൗ പൂർവമത്പന്നഃ കിംതപാഃ കശ്ച വിക്രമഃ..
ഭൂതസംമോഹനം ഹ്യേതത്കഥയസ്വ യഥാതഥമ് ..26 ..
സൂത ഉവാച
ഏവം സ പൃഷ്ടസ്തേജസ്വീ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രസത്തമഃ..
ഉവാച സർവം സർവജ്ഞോ വ്യാസായാക്ലിഷ്ടകാരിണേ ..
തച്ഛൃണുധ്വം യഥാതത്ത്വം കീർത്യമാനം മയാനഘാഃ ..27 ..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ പ്രഥമോഽധ്യായഃ

6
സനത്കുമാര ഉവാച
പ്രപദ്യേ ദേവമീശാനം സർവജ്ഞമപരാജിതമ് .
മഹാദേവം മഹാത്മാനം വിശ്വസ്യ ജഗതഃ പതിമ് ..1 ..
ശക്തിരപ്രതിഘാ യസ്യ ഇഇ ഐശ്വര്യഞ്ചൈവ സർവശഃ .
സ്വാമിത്വഞ്ച വിഭുത്വഞ്ച സ്വകൃതാനി പ്രചക്ഷതേ ..2..
തസ്മൈ ദേവായ സോമായ പ്രണമ്യ പ്രയതഃ ശുചിഃ .
പുരാണാഖ്യാനജിജ്ഞാസോർവക്ഷ്യേ സ്കന്ദോദ്ഭവം ശുഭമ് ..3 . .
ദേഹാവതാരോ ദേവസ്യ രുദ്രസ്യ പരമാത്മനഃ .
പ്രാജാപത്യാഭിഷേകശ്ച ഹരണം ശിരസസ്തഥാ ..4. .
ദർശനം ഷട്കുലീയാനാം ചക്രസ്യ ച വിസർജനമ് .
നൈമിശസ്യോദ്ഭവശ്ചൈവ സത്രസ്യ ച സമാപനമ് . .5..
ബ്രഹ്മണശ്ചാഗമസ്തത്ര തപസശ്ചരണന്തഥാ .
ശർവസ്യ ദർശനഞ്ചൈവ ദേവ്യാശ്ചൈവ സമുദ്ഭവഃ . .6..
സത്യാ വിവാദശ്ച തഥാ ദക്ഷശാപസ്തഥൈവ ച .
സേനായാശ്ച സമുത്പത്തിര്യഥാ ദേവ്യാഃ സ്വയംവരഃ ..7..
ദേവാനാം വരദാനഞ്ച വസിഷ്ഠസ്യ ച ധീമതഃ .

പരാശരസ്യ ചോത്പത്തിർവ്യാസസ്യ ച മഹാത്മനഃ ..8 ..
വസിഷ്ഠകൗശികാഭ്യാഞ്ച വൈരോദ്ഭവസമാപനമ് .
വാരാണസ്യാശ്ച ശൂന്യത്വം ക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യവർണ്ണനമ് ..9. .
രുദ്രസ്യ ചാത്ര സാന്നിധ്യം നന്ദിനശ്ചാപ്യനുഗ്രഹഃ .
ഗണാനാം ദർശനഞ്ചൈവ കഥനഞ്ചാപ്യശേഷതഃ ..8.2.1 0 . .
കാലീവ്യാഹരണഞ്ചൈവ തപശ്ചരണമേവ ച .
സോമനന്ദിസമുത്പത്തിർവരദാനം തഥൈവ ച . .1 1 . .

7
ഗൗരീത്വം പുത്രലമ്ഭശ്ച ദേവ്യാ ഉത്പത്തിരേവ ച .
കൗശിക്യാ ഭൂതമാതൃത്വം സിംഹസ്യ രഥതാ തഥാ ..12..
ഗൗര്യാശ്ച നിലയോ വിന്ധ്യേ വിന്ധ്യസൂര്യസമാഗമഃ .
അഗസ്ത്യസ്യ ച മാഹാത്മ്യം വധഃ സുന്ദനിസുന്ദയോഃ ..13 ..
നിശുമ്ഭശുമ്ഭനിർണാശോ മഹിഷസ്യ വധസ്തയാ .
അഭിഷേകശ്ച കൗശിക്യാ - - - - - - - - ..14..
- - - - - - - - വരദാനമഥാപി ച .
അന്ധകസ്യ തഥോത്പത്തിഃ പൃഥിവ്യാശ്ചൈവ ബന്ധനമ് ..15..
ഹിരണ്യാക്ഷവധശ്ചൈവ ഹിരണ്യകശിപോസ്തഥാ .
ബലശംശമനം ചൈവ ദേവ്യാഃ സമയ ഏവ ച ..16..
ദേവാനാം ഗമനം ചൈവം അഗ്നേർദൂതത്വമേവ ച .
ദേവാനാം വരദാനം ച ശുക്രസ്യ ച വിസർജനമ് ..17..
ദൂതസ്യ ച തഥോത്പത്തിർദേവ്യാശ്ചാന്ധകദർശനമ് .
ശൈലാദിദൈന്യസമ്മർദ്ദോ ദേവ്യാശ്ച ശതരൂപതാ ..18..
ആര്യാവരപ്രദാനം ച ശൈവാദിസ്തവ ഏവ ച .
ദേവസ്യാഗമനം ചൈവ വൃത്തസ്യ കഥനം തഥാ ..19..
പതിവ്രതായാശ്ചാഖ്യാനം ഗുരുശുശ്രൂഷണസ്യ ച .
ആഖ്യാനം പഞ്ചചൂഡായാസ്തൈജസശ്ചാപ്യധൃഷ്യതാ ..8.2.20..
ദൂതസ്യാഗമനം ചൈവ സംവാദോഥ വിസർജനമ് .
അന്ധകാസുരസംവാദോ മന്ദരാഗമനം തഥാ ..21..
ഗണാനാമാഗമശ്ചൈവ സംഖ്യാനശ്രവണം തഥാ .
വിഗ്രഹശ്ചാന്ധകസ്യാഥ യുദ്ധേ (?)നം - മഹതാ തഥാ ..22..
ശരീരാർധപ്രദാനം ച അശോകസുതസംഗ്രഹഃ .
ഭമ്മസോമോദ്ഭവശ്ചൈവ ശ്മശാനവസതിസ്തഥാ ..23 ..

8

ഉത്പത്തിര്യക്ഷരാജസ്യ കുബേരസ്യ ച ധീമതഃ.
നിഗ്രഹോ ഭുജഗേന്ദ്രാണാം ശിഖരസ്യ ച പാതനമ് ..24..
ത്രൈലോക്യസ്യ സശക്രസ്യ വശീകരണമേവ ച..
ദേവസേനാപ്രദാനം ച സേനാപത്യാഭിഷേചനമ് .. 25..
നാരദസ്യാഗമശ്ചൈവ താരകപ്രേഷിതസ്യ ഹ ..
വധശ്ച താരകസ്യോഗ്രോ യാത്രാ ഭദ്രവടസ്യ ച ..26..
മഹിഷസ്യ വധശ്ചൈവ ക്രൗഞ്ചസ്യ ച നിബർഹണമ്..
ശക്തേരുദ്ധരണം ചൈവ താരകസ്യ വധഃ ശുഭഃ ..27..
ദേവാസുരഭയോത്പത്തിസ്ത്രൈപുരം യുദ്ധമേവ ച ..
പ്രഹ്ലാദവിഗ്രഹശ്ചൈവ കൃതഘ്നാഖ്യാനമേവ ച..
മഹാഭാഗ്യം ബ്രാഹ്മണാനാം വിസ്തരേണ പ്രകീർത്യതേ ..28..
ഏതജ്ജ്ഞാത്വാ യഥാവദ്ധി കുമാരാനുചരോ ഭവേത്..
ബലവാന്മതിസമ്പന്നഃ പുത്രം ചാപ്നോതി സംമതമ് ..29..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ദ്വിതീയോऽധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച
ശൃണുഷ്വേമാം കഥാം ദിവ്യാം സർവപാപപ്രണാശനീമ്..
കഥ്യമാനാം മയാ ചിത്രാം ബഹ്വർഥാം ശ്രുതിസംമിതാമ്..
യാം ശ്രുത്വാ പാപകർമാപി ഗച്ഛേച്ച പരമാം ഗതിമ് ..1..
ന നാസ്തികാശ്രദ്ദധാനേ ശഠേ ചാപി കഥംചന..
ഇമാം കഥാമനുബ്രൂയാത്തഥാ ചാസൂയകേ നരേ ..2..
ഇദം പുത്രായ ശിഷ്യായ ധാർമികായാനസൂയവേ..
കഥനീയം മഹാബ്രഹ്മന്ദേവഭക്തായ വാ ഭവേത്..3..

9

കഥനീയം5 സദാ ബ്രഹ്മൻ ദേവഭക്തായ വാ ഭവേത് .
കുമാരഭക്തായ തഥാ ശ്രദ്ദധാനായ ചൈവ ഹി . .4..
സദാ വാച്യമിദം6 ഗുഹ്യം യതീനാം ഭാവിതാത്മനാമ് .
തതഃ പ്രോവാച - - - പ്രപ-ന്നേനാന്തരാത്മനാ . .5. .
പുരാ ബ്രഹ്മാ പ്രജാ7 ത്വഷ്ടുരണ്ഡേസ്മിൻ8 സംപ്രസൂയത .
സോജ്ഞാനാത് പിതരം ബ്രഹ്മാ ന വേദ തമസാവൃതഃ . .6 . .
അഹമേക9 ഇതി ജ്ഞാത്വാ സർവ്വാംല്ലോകാനവൈക്ഷത10 .
ന ചാപശ്യത തത്രാന്യം11 തപോയോഗബലാന്വിതഃ . .7. .
പുത്രപുത്രേതി ചാ12പ്യുക്തോ13 ബ്രഹ്മാ ശർവേണ ധീമതാ .

പ്രണതഃ14 പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ തമേവ ശരണം ഗതഃ ..8 . .
സ ദത്ത്വാ ബ്രഹ്മണേ ശമ്ഭുഃ സ്രഷ്ടൃത്വം15 ജ്ഞാനസംഹിതമ് .
വിഭുത്വം16 ചൈവ ലോകാനാമന്തർധാത്17 പരമേശ്വരഃ . .9 . .
തദേഷോപനിഷത് പ്രോക്താ മയാ വ്യാസ സനാതനീ18 .
യാം ശ്രുത്വാ യോഗിനോ ധ്യാനാത് പ്രപദ്യന്തേ19 മഹേശ്വരമ് . .8.3.1 0 . .
യോ ബ്രഹ്മാണം വിദധേ പുത്രമഗ്രേ ജ്ഞാനഞ്ച യഃ പ്രഹിണോതി സ്മ20 തസ്മൈ .
തമാത്മസ്ഥം യേനു22 പശ്യന്തി ധീരാസ്തേഷാം ശാന്തിഃ ശാശ്വതീ23 നേതരേഷാമ്. .1 1 . .
സ വ്യാസ പിതരം ദൃഷ്ട്വാ ദീപ്ത്യാ23 പരമയാ24 യുതമ് .
പുത്രകാമഃ പ്രജാഹേതോസ്തപസ്തീവ്രം ചചാര25 ഹ . .12 . .
തസ്യോഗ്രയോഗതപസാ26 യുക്തസ്യ27 സുമഹാത്മനഃ .
അചിരേണൈവ കാലേന പിതാ സംപ്രതുതോഷ ഹ28 . . 13 . .
ദർശനം ചാഗമത്തസ്യ വരദോസ്മീ ത്യുവാച ച29 .
സ 30 തുഷ്ടാവാ 31 നതോ ഭൂത്വാ കൃത്വാ ശിരസി ചാഞ്ജലിമ് . .14. .

5 ... യാ - ഘ. . 6 വാക്യ?.. - ഘ. . 7... ധ്യക്ഷോ - ഘ. . 8 ബ്രഹ്മാണ്ഡേ - ഘ.... മണ്ഡേ (?) . 9... വ - ഖ . 10.. വേക്ഷത ക. ഖ. . 11 കശ്ചാപി - ഘ. . 12 സ പ്രോ, - ഘ. . 13... ക്തൗ - ഖ . 14 പ്രാഞ്ജലിഃ... പ്രണതോഭൂ. .. ഘ. . 15 സുഹൃത്വം - ഖ . 16 ചാപി- ധ. . 17... ഃർദ്ധ - ക. . 18... നാ - ക. . 19 ... ന്തി - ക. . 20 സ്മേതി പദം ഘ. പുസ്തകേ ന വിദ്യതേ . 21 ന - ഖ. . 22.. താ - ക. . 23 സ്വദീപ്ത്യാ - ക. ഖ., പ്രദീപ്ത്യാ - ഘ- . 24 പരയാ - ക. ഖ. ഘ . പരമയാ - ക. ടീ. . 25 ചകാര - ഘ. . 26 മഹതാ യോഗതപസാ - ഖ. . 27 ച ... - പ. 28 പിതരം പ്രത്യതോഷയത് - ഖ. . 29 ഹ - ഖ. . 30 തമുവാചാ... - ഖ. . 31... വ - ക .

10

നമഃ പരമദേവായ ദേവാനാമപി വേധസേ .
സ്രഷ്ട്രേ വൈ ലോകതന്ത്രായ32 ബ്രഹ്മണഃ പതയേ നമഃ . .1 5 . .
ഏകസ്മൈ33 ശക്തിയുക്തായ ആസക്തിരഹിതായ34 ച .
അനന്തായാപ്രമേയായ ഇന്ദ്രിയാവിഷയായ 35 ച . .1 6 . .
വ്യാപിനേ വ്യാപ്തപൂർവായ അധിഷ്ഠാത്രേ പ്രചോദിനേ .
കൃതപ്രചോദനായൈവ തത്ത്വവിന്യാസകാരിണേ 36 . .17. .
പ്രധാനചോദകായൈവ ഗുണാനാം 37 ശക്തിദായ ച .
ദൃഷ്ടിദായ ച സർവേഷാം സ്വയം വൈ ദർശനായ ച . .18 . .
വിഷയഗ്രാഹിണേ ചൈവ നിയമസ്യ ച കാരിണേ .
മനസഃ കരണാനാം38 ച കർത്രേ വൈ39 നിഗമസ്യ40 ച ..1 9 . .
ഭൂതാനാം ഗുണകർത്രേ ച ശക്തിദായ തഥൈവ ച .
കർത്രേ ഹ്യണ്ഡസ്യ മഹ്യഞ്ച41 അചിന്ത്യായാഗ്രജായ ച . .8.3.2 0 . .
അപ്രമേയ പിതർനിത്യം42 പ്രീതോ43 നോ ദിശ44 ശക്വരീമ് .

അപ്രമേയഗുണൈശ്വര്യശക്തയേവ്യാഹതായ വൈ . .21 . .
തസ്യൈവം സ്തുവതോ45 വ്യാസ ദേവദേവോ മഹേശ്വരഃ46 .
തുഷ്ടോവ്രവീത് സ്വയം പുത്രം ബ്രഹ്മാണം പ്രണതം തദാ47 . .22. .
യസ്മാത്തേ വിദിതം വത്സ സൂക്ഷ്മമേതന്മഹാദ്യുതേ .
തസ്മാദ് ബ്രഹ്മേതി ലോകേഷു നാമ്നാ ഖ്യാതിം ഗമിഷ്യസി . .23 . .
യസ്മാച്ചാഹം പിതേത്യുക്തസ്ത്വയാ ബുദ്ധിമതാം വര .
തസ്മാത് പിതാമഹത്വം തേ ലോകേ ഖ്യാതിം ഗമിഷ്യതി48 . .24. .
പ്രജാർഥം യച്ച തേ തപ്തം തപ ഉഗ്രം സുദുശ്ചരമ് .
തസ്മാത്പ്രജാപതിത്വം തേ ദദാമി49 പ്രയതാത്മനേ . .25 . .

32... സ്യ (?) . 33.?. ഏത... - കഃ . 34.,. അശക്തി... - ക. ഖ. . 35... പായ- ക. . 36... ധാ-ഖ . 37 ഗുണിനാം-ഖ . 38 കാ... - ഘ. . 39 തത്രൈവ - ഖ . 40 നിയ... - ക. ഖ. ഘ. . 41 ... ഗു - ഖ. . 42 .. യാമിതായൈവ - ഖ . 43 പ്രീതി ഖ . 44 സർവഗ - ഖ ഘ. . 45 സ്തുതോ - ഖ. . 46 ദേവഃ സ പരമേശ്വരഃ - ക. സ ദേവഃ ... പര. - ഘ. . 47 തഥാ - ഖ . 48... സി ഖ. . 49 ... തി ഖ. ഘ .

11
(11) ഏവമുക്ത്വാ സ ദേവേശോ സൃജന്മൂർത്തിമതീഃ50 സ്ത്രിയഃ 51 .
യാസ്താഃ52 പ്രകൃതയസ്ത്വഷ്ടൗ വികാരാ 53 ഇന്ദ്രിയൈഃ സഹ . . 26 . .
ഭാവാശ്ച സർവേ തേ ദേവമുപതസ്ഥുഃ സ്വരൂപിണഃ .
താനുവാച തതോ ദേവഃ പതിം യുക്ത്തഃ 54 സ്വതേജസാ . .27 . .
ഏതമദ്യാഭിഷേകേണ സമ്പാദയത മാ ചിരമ് .
താഭിഃ സ്വം സ്വം സമാദായ ഭാവം ദിവ്യമതർകിതമ് . .28 . .
അഭിഷിക്തോ ബഭൂവേഹ55 പ്രജാപതിരതിദ്യുതിഃ .
തത്രേമം56 യോഗിനഃ 57 സൂക്ഷ്മം ദൃഷ്ടവാ ദിവ്യേന ചക്ഷുഷാ . .29 . .
പുരാണം 58 യോഗതത്ത്വജ്ഞാ ഗായന്തി ത്രിഗുണാന്വിതമ് 59 .
രുദ്രഃ സ്രഷ്ടാ ഹി സർവേഷാം ഭൂതാനാം തവ ച പ്രഭോ60 . .8.3.3 0 . .
അസ്മാഭിശ്ച ഭവാൻ സാർദ്ധം ജഗതഃ സംപ്രവർത്തകഃ .
സ ദേവസ്തോഷിതഃ സമ്യക് പരമൈശ്വര്യയോഗധൃക്61 .
ബ്രഹ്മാണമഗ്രജം 62 പുത്രം പ്രാജാപത്യേഭ്യഷേചയത് . .3 1 . .
യഃ കൃത്വാ ബഹുവിധമാർഗയോഗയുക്തം63 തന്വാഖ്യം64 ജഗദിദമാദരാദ്യുയോജ .
തം ദേവം65 പരമമനന്തയോഗയുക്തം മായാഭിഃ ത്രിഭുവനബന്ധുമപ്രമാദമ് 66 . .3 2..
സർവേഷാം മനസി സദാവതിഷ്ഠമാനം67 പശ്യന്തം 68 ശുഭമശുഭം ച ഭൂതനാഥമ് .
തം ദേവം പ്രണതഗതിം69 പ്രണമ്യ ഭക്ത്യാ നിത്യം വൈ ശരണമുപൈമി70 സൂക്ഷ്മസൂക്ഷ്മമ് . .3 3 ..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ബ്രഹ്മണഃ പ്രാജാപത്യാഭിഷേചനോ71 നാമ തൃതീയോഘ്യായഃ 72

50... മൂതിമത്യോസൃജത് - ക. . 51 സ്ത്ര... - ഘ- . 52 യസ്മാത് - ഖ. യാസ്തദാ - ഘ- . 53 വിശേഷാ - ഖ. ഘ . 54... തിര്യക്ത ക.,... തിർഭുക്തഃ - ഘ . 55 ഥഭൂത്വേ... -ക. . 56 തത്രസ്ഥാ - ക., അത്രേ മം - ഘ . 57... നം - ഖ . 58... ണ .. ഘ. . 59 ... ത്മകം - ഘ. . 60... ഭോഃ - ഖ.,.. ഭുഃ - ഘ. . 61... ഗൈശ്വര്യപരയോഗ - ക. ഘ. . 62 ബ്രഹ്മണഃ പരമം - ഖ. . 63 യോഗമാർഗം - ഘ. . 64 തത്ത്വാ - ഖ. ഘ. . 65 ദേവാനാമ്യ... - ഖഃ . 66.. .മപ്രസാദമ് - ഖ. . 67... നോ - ഖ. . 68 ലോകാനാം - ക., ജാനാനഃ - ഖ. . 69 പ്രമഥപതിം.. - ഖ. . 70... തി - ക. ഖ.,... ണി - ഘ. 71... ഷേകോനാമ - ഖ. . 72 ചതുർഥോധ്യായ ഇതി ഘ. .

12

സനത്കുമാര1 ഉവാച

പ്രാജാപത്യം തതോ ലബ്ധ്വാ പ്രജാഃ സ്രഷ്ടും പ്രചക്രമേ .
പ്രജാസ്താഃ സൃജ്യമാനാശ്ച ന വിവർധന്തി2 തസ്യ ഹ . . 1 . .
സ കുർവാണസ്തഥാ സൃഷ്ടിം ശക്തിഹീനഃ പിതാമഹഃ .
സൃഷ്ട്യർഥം ഭൂയ ഏവാഥ തപശ്ചർതും പ്രചക്രമേ . .2 . .
സൃഷ്ടിഹേതോസ്തപ3 സ്തസ്യ ജ്ഞാത്വാ ത്രിഭുവനേശ്വരഃ .
തേജസാ ജഗദാവിശ്യ ആജഗാമ തദന്തികമ്4 . .3 . .
സ്രഷ്ടാ തസ്യ ജഗന്നാഥോ ദർശയത്സ്വതനൗ ജഗത് .
മഹായോഗബലൈശ്വര്യോ5 ജ്ഞാനസിദ്ധഗണാവൃതഃ . .4. .
സ്വയമാഗത്യ ദേവേശോ മഹാഭൂതപതിർഹരഃ .
വ്യാപ്യേവ6 ഹി ജഗത് കൃത്സ്നം പരമേണ സ്വതേജസാ . . 5. .
ശമ്ഭുഃ പ്രാഹ വരം വത്സ യാചസ്വേതി പിതാമഹമ് .
തം ബ്രഹ്മാ ലോകസൃഷ്ട്യർഥം പുത്രത്വേ7 മനസാ വരീത്8 . .6 . .
സ ജ്ഞാത്വാ തസ്യ സംകല്പം ബ്രഹ്മണഃ പരമേശ്വരഃ .
മൂഢോയമിതി സഞ്ചിന്ത്യ പ്രോവാച വരദഃ സ്വയമ് . .7 . .
ആഗതം പിതരം മാ ത്വം യസ്മാത് പുത്രം9 സമീഹസേ .
മന്മൂർത്തിസ്തനയസ്തസ്മാദ് ഭവിഷ്യതി മമാജ്ഞയാ . .8 . .
സ ച തേ പുത്രതാം യാത്വാ10 മദീയോ ഗണനായകഃ .
രുദ്രോ വിഗ്രഹവാൻ ഭൂത്വാ11 മൂഢ12 ത്വാം വിനയിഷ്യതി . .9 . .
സർവവിദ്യാധിപത്യം13 ച യോഗാനാം ചൈവ സർവശഃ .
ബലസ്യാധിപതിത്വം14 ച അസ്ത്രാണാം ച പ്രയോക്തൃതാ15 . .8.4.1 0 . .

1 ഋഷി ഖ. . 2 പ്ര.... - ഖ . 3 സ്തത - ഘ . 4 ച ത.. - ഘ . 5... യം - ക. . 6 വ്യാപ്യൈവ - ഘ. . 7.. .ത്വം - ക. ഖ ഘ . 8 വദീത് - ക., ബ്രവീത് - ഖ. ഘ. . 9 പുത്രത്വ.. - ഘ? . 10 ഗ.. ഘ. 11 ദൃഷ്ട്വാ - ഘ. . 12... ഡം - ഘ 13 ത്വം - ക 14 വചനസ്യാധിപത്യത്വം - ഘ. . 15... ഗതാ - ഘ .

13

മയാ ദത്താനി തസ്യാശു ഉപസ്ഥാസ്യന്തി സർവശഃ .

ധനുഃ പിനാകഃ16 ശൂലം ച ഖങ്ഗഃ17 പരശുരേവ ച . .1 1 . .
കമണ്ഡലുസ്തഥാ ദണ്ഡ അസ്ത്രം18 പാശുപതം തഥാ .
സംവർത്തകാശനിശ്ചൈവ ചക്രം ച പ്രതിസർഗികമ്19 . . 12 . .
ഏവം സർവദ്ധിസംപന്നഃ സുതസ്തേ സ20 ഭവിഷ്യതി .
ഏവമുക്ത്വാ ഗതേ തസ്മിന്നന്തർധാനം മഹാത്മനി . .1 3 . .
ബ്രഹ്മാ ചക്രേ തദാ ചേഷ്ടിം പുത്രകാമഃ പ്രജാപതിഃ .
സ ജുഹ്വഞ്ശ്രമസംയുക്തഃ പ്രതിഘാതസമന്വിതഃ . . 14..
സമിദ്യുക്തേന ഹസ്തേന ലലാടം പ്രമമാർജ ഹ .
സമിത്സംയോഗജസ്തസ്യ സ്വേദബിന്ദുർലലാടജഃ . .15. .
പപാത ജ്വലനേ തസ്മിൻ ദ്വിഗുണം21 തസ്യ തേജസാ .
തദ്ധി മാഹേശ്വരം തേജഃ സന്ധിതം22 ബ്രഹ്മണി23 സ്രുതമ്24. . 16 ..
പ്രേരിതം ദേവദേവേന നിപപാത ഹവിർഭുജി .
ക്ഷണേ തസ്മിന്മഹേശേന സ്മൃത്വാ തം വരമുത്തമമ് . 17. .
പ്രേഷിതോ ഗണപോ25 രുദ്രഃ സദ്യ26 ഏവാഭവത്27 തദാ .
തച്ച സംസ്വേദജം തേജഃ പൂർവം ജ്വലനയോജിതമ് . .18 . .
ഭൂത്വാ ലോഹിതമാശ്വേവ28 പുനർനീലമഭൂത്തദാ .
നീലലോഹിത ഇത്യേവ തേനാസാവഭവത്29 പ്രഭുഃ . . 19. .
ത്ര്യക്ഷോ ദശഭുജഃ ശ്രീമാൻ ബ്രഹ്മാണം ഛാദയന്നിവ .
ശർവാദ്യൈർന്നാമഭിർബ്രഹ്മാ തനൂഭിശ്ച ജലാദിഭിഃ . .8.4.2 0 ..
സ്തുത്വാ30 തം സർവഗം ദേവം നീലലോഹിതമവ്യയമ് .
ജ്ഞാത്വാ സർവസൃജം31 പശ്ചാന്മഹാഭൂതപ്രതിഷ്ഠതമ് . .21 . .
അസൃജദ്വിവിധാസ്ത്വന്യാഃ പ്രജാഃ സ ജഗതി പ്രഭുഃ .
സോപി യോഗം സമാസ്ഥായ ഐശ്വര്യേണ സമന്വിതഃ . .22 . .

16... കം - ക. ഘ . 17... ങ്ഗം - ക. ഘ . 18 മന്ത്ര - ഘ . 19 പ്രതിമാദികം - ഘ . 20 സം... - ഘ. . 21.. .ണേ - ഘ- . 22 സന്നിഭം - ഘ. . 23... ണഃ - ഘ . 24 ശുചിഃ - ഘ. . 25 ഗഗനാദ് - വ. . 26 സത്യ - ധ. . 27 ശതസ്തദാ - ഘ. . 28 വർണഞ്ച - ഘ. . 29.. തന്നാമാവാ-..? ഘ . 30 സ്തുത്വാന്തഃ ഘ . സ്തൗതി സ്മേതി സ്യാത് . 31... ജത്വം ച - ഘ. .

ലോകാൻസർവാൻസമാവിശ്യ ധാരയാമാസ സർവദാ .
ബ്രഹ്മണോപി തതഃ പുത്രാ ദക്ഷധർമാദയഃ ശുഭാഃ32 . .2 3 . .
അസൃജ്യന്ത പ്രജാസ്സർവാ ദേവമാനുഷസംകുലാഃ .
അഥ കാലേന മഹതാ കല്പേതീതേ പുനഃ പുനഃ . . .24 . .
പ്രജാ ധാരയതോ യോഗാദസ്മിൻകല്പ ഉപസ്ഥിതേ
പ്രതിഷ്ഠിതായാം വാർതായാം പ്രവൃത്തേ സൃഷ്ടിസർജനേ33 . . .25. .

പ്രജാസു ച വിവൃദ്ധാസു പ്രയാഗേ യജതശ്ച ഹ .
ബ്രഹ്മണഃ ഷട്കുലീയാസ്തേ ഋഷയഃ ശംസിതവ്രതാഃ34 . ..26 ..
മരീചയോത്രയശ്ചൈവ വസിഷ്ഠാഃ ക്രതവസ്തഥാ .
ഭൃഗവോങ്ഗിരസശ്ചൈവ തപസാ ദഗ്ധകില്‍ബിഷാഃ ..27..
ഊചുര്‍ബ്രഹ്മാണമഭ്യേത്യ സഹിതാഃ കര്‍മണോന്തരേ .
ഭഗവന്നന്ധകാരേണ മഹതാ സ്മഃ സമാവൃതാഃ ..28..
ഖിന്നാ വിവദമാനാശ്ച ന35 ച പശ്യാമ യത്പരമ് . .
ഏതന്നഃ സംശയം ദേവ ചിരം ഹൃദി സമാസ്ഥിതമ് ..29..
ത്വം ഹി വേത്ഥ യഥാതത്ത്വം കാരണം പരമം ഹി നഃ36 .
കിം പരം സര്‍വഭൂതാനാം ബലീ□□□37 ശ്ചാപി സര്‍വതഃ38 ..8.4.3 0 ..
കേന ചാധിഷ്ഠിതം വിശ്വം കോ നിത്യഃ കശ്ച ശാശ്വതഃ .
കഃ സ്രഷ്ടാ സര്‍വഭൂതാനാം പ്രകൃതേശ്ച പ്രവര്‍തകഃ ..3 1 ..
കോസ്മാന്‍ സര്‍വേഷു കാര്യേഷു39 പ്രയുനക്തി മഹാമനാഃ40 .
കസ്യ ഭൂതാനി വശ്യാനി കഃ സര്‍വവിനിയോജകഃ ..3 2 ..
കഥം പശ്യേമ തഞ്ചൈവ ഏതന്നഃ ശംസ സര്‍വശഃ .
ഏവമുക്തസ്തതോ ബ്രഹ്മാ സര്‍വേഷാമേവ സന്നിധൗ ..3 3 . .
ദേവാനാം ച ഋഷീണാം ച ഗന്ധര്‍വോരഗരക്ഷസാമ്41 .
യക്ഷാണാമസുരാണാം ച യേ ച ഭൂത42 പ്രവര്‍ത്തകാഃ . . 34. .

32... യസ്തഥാ - ഘ. . 33 വ്യ.. - ക. . 34 സംശിത... - ക. . 35 തു - ഘ . 36 വഃ - ധ. . 37... യഃ - ഘ. . 38 ശഃ - ഘ. . 39 ഭൂതേഷു - ഘ. . 40. ത്മനാ - ക,... ത്മനഃ - ധ. . 41... രാ -., ക. . രാക്ഷസൈഃ - ധ. . 42 കുത്ര - ക. .

- - -ക്ഷാണാം സപിശാചാനാം യേ ചാന്യേ തത്സമീപഗാഃ .
ഉത്ഥായ പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രാഹ രുദ്രേതി43 ത്രിഃപ്ലുതം വചഃ ..3 5..
സ ചാപി തപസാ ശക്യോ ദ്രഷ്ടും നാന്യേന കേനചിത്
സഃ44 സ്രഷ്ടാ സര്‍വഭൂതാനാം ബലവാംശ്ചാപി45 സ സ്മൃതഃ ..36..
തസ്യ വശ്യാനി ഭൂതാനി തേനേദം ധാര്യതേ ജഗത് .
- - - ര്വ്46 - - - - - തേ നമശ്ചക്രുര്‍മഹാത്മനേ .. 37..
ഋഷയ47 ഊചുഃ
കിം തന്മഹത്തപോ ദേവ യേന ദൃശ്യേത സ പ്രഭുഃ .
തന്നോ വദസ്വ ദേവേശ വരദം ചാഭിധത്സ്വ നഃ ..38..
പിതാമഹ ഉവാച
സത്രം മഹത്സമാസധ്വം വാങ്മനോദോഷവര്‍ജിതാഃ .
ദേശം48 ച വഃ പ്രവക്ഷ്യാമി യസ്മിന്ദേശേ ചരിഷ്യഥ .. 39 ..

സനത്കുമാര ഉവാച
തതോ മനോമയം ചക്രം സ സൃഷ്ട്വാ49 താനുവാച ഹ .
ക്ഷിപ്തമേതന്മയാ ചക്രമനുവ്രജത മാ ചിരമ് . .8.4.40 . .
യത്രാസ്യ നേമിഃ ശീര്യേത സ ദേശസ്തപസഃ ശുഭഃ .
തതോ മുമോച തച്ചക്രം തേ ച തത്സമനുവ്രജൻ .41 . .
തസ്യ വൈ വ്രജതഃ ക്ഷിപ്രം യത്ര നേമിരശീര്യത .
നൈമിശന്തത് സ്മൃതം നാമ്നാ പുണ്യം സർവത്ര പൂജിതമ് . .42..
തത്പൂജിതന്ദേവമനുഷ്യസിദ്ധൈ രക്ഷോഭിരുഗ്രൈരുരഗൈശ്ച ദിവ്യൈഃ .
യക്ഷൈഃ സഗന്ധർവപിശാചസംഘൈഃ സർവാപ്സരോഭിശ്ച ദിതേഃ സുതൈശ്ച ..43 ..
വിപ്രൈശ്ച ദാന്തൈഃ ശമയോഗയുക്തൈസ്തീർഥൈശ്ച സർവൈരപി ചാവനീധ്രൈഃ50 .
ഗന്ധർവവിദ്യാധരചാരണംശ്ച സാധ്യൈശ്ച വിശ്വൈഃ പിതൃഭിഃ സ്തുതഞ്ച ..44..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഷട്കുലീയോത്പത്തി51ർനാമ ചതുർഥോധ്യായഃ ..

43 വിദ്രുതം - ഘ. . 44 യഃ - ഘ. . 15 സ്തേന - ക. . തന്മയം ജഗത് - ഘ. . 46 അതസ്തേ സർവലോകേശോ - ഘ. . 47 ഷട്കുലീയാ - ഘ. . 48 വരം - ഘ. . 49 ഹ കൃ?) ത്വാ - ഘ. . 50 വാരണസൈഥഃ ധ. . 51 നൈമിശോത്പതി രിതി പാമ്ഃ സാധീയാൻ .

16
സനത്കുമാര ഉവാച1
തന്നൈമിശം സമാസാദ്യ ഋഷയോ ദീപ്തതേജസഃ .
ദിവ്യം സത്രം സമാസന്ത മഹദ്വർഷസഹസ്രികമ് .. 1 . .
ഏകാഗ്രമനസഃ സർവേ നിർമമാ2 നിരഹംകൃതാഃ3 .
ധ്യായന്തോ നിത്യമീശേശം സദാരതനയാഗ്നയഃ .. 2 .
തന്നിഷ്ഠാസ്തത്പരാഃ സർവേ തദ്യുക്താസ്തദുപാശ്രയാഃ4 .
സർവക്രിയാഃ5 പ്രകുർവാണാസ്തമേവ മനസാ ഗതാഃ .. 3 ..
തേഷാം തം6 ഭാവമാലക്ഷ്യ മാതരിശ്വാ മഹാതപാഃ .
സർവപ്രാണി7 ചരഃ ശ്രീമാൻ8 സർവഭൂതപ്രവർതകഃ9 . .4..
ദദൗ സ രൂപീ ഭഗവാൻ ദർശനം സത്രിണാം ശുഭഃ10 .
തന്തേ ദൃഷ്ട്വാർചയിത്വാ ച മാതരിശ്വാനമവ്യയ് ..5..
ആസീനമാസനേ പുണ്യേ ഋഷയഃ സംശ്രിതവ്രതാഃ11 .
പപ്രച്ഛു12രുദ്ഭവം കൃത്സ്നം13 ജഗതഃ പ്രലയന്തഥാ ..6. .
സ്ഥിതിഞ്ച കൃത്സ്നാം14 വംശാംശ്ച യുഗമന്വന്തരാണി ച .
വംശാനുചരിതം കൃത്സ്നം ദിവ്യമാനം തഥൈവ ച . .7 ..
അഷ്ടാനാം ദേവയോനീനാമുത്പത്തിം പ്രലയന്തഥാ .

പിതൃസർഗം തഥാ ശേഷം ബ്രഹ്മണോ മാനമേവ ച . .8. .
ചന്ദ്രാദിത്യഗതിം സർവാം താരാഗ്രഹഗതിം തഥാ .
സ്ഥിതിം സർവേശ്വരാണാം ച ദ്വീപധർമമശേഷതഃ ..9..
വർണാശ്രമവ്യവസ്ഥാനം15 യജ്ഞാനാം ച പ്രവർതനമ് .
ഏതത്സർവമശേഷേണ കഥയാമാസ സ പ്രഭുഃ16 ..8.5.1 0 ..

1 സനഉ - ക. . 2 നിർമലാ - ഘ. . 3 ഹ്യനഹംകൃതാഃ - ക- . 4 സ്തദപാ... - ക., സ്തത്പരായണാഃ - ഘ. . 5... യാം - ഘ. . 6 സ - ധ. . 7... ധരോ - ഘ. . 8 ദേവഃ ഘ . 9 ലോക.. - ഘ. . 10 തതഃ - ഘ. . 11 സംശിത... - ഘ. . 12 സംഭവം - ഘ . 13 പുണ്യം - ധ. . 14 കൃത്സ്നം - ക. . 15 നാം - ക. . 16 സർവശഃ - ഘ. .

17
ദിവ്യവർഷസഹസ്രം ച17 തേഷാം തദഭിയാത്തഥാ .
അഥ ദിവ്യേന രൂപേണ സാമവാഗ് ദിങ്നിരീക്ഷണാ . .1 1 . .
യജുർഘ്രാണാഥർവശിരാ ശബ്ദജിഹ്വാ ശുഭാ സതോ .
ന്യായശ്രോത്രാ നിരുക്തത്വഗൃക്പാദപദ18 ഗാമിനീ . .1 2 . .
കാലബാഹൂർവർഷകരാ ദിവസാങ്ഗുലിധാരിണീ .
കലാദിഭിഃ പർവഭിശ്ച മാസൈഃ കരരുഹൈസ്തഥാ . . 13 . .
കല്പേന ചോരസാ19 ദിവ്യാ ശിക്ഷാവിദ്യോന്നതസ്തനീ20 .
ഛന്ദോവിജിതമധ്യാ ച മീമാംസാനാഭിരേവ ച . . 14. .
പുരാണവിസ്തീർണകടിർധർമശാസ്ത്രമനോരഥാ21 .
ആശ്രമോരുർവർണജാനുര്യജ്ഞഗുൽഫാ ഫലാങ്ഗുലിഃ22 . . 1 5. .
ലോകവേദശരീരാ ച രോമഭിശ്ഛാന്ദസൈഃ23 ശുഭൈഃ .
ശ്രദ്ധാ24 ശുഭാചാരവസ്ത്രാ25 യോഗധർമാഭിഭാഷിണീ . .1 6 . .
വേദീമധ്യാദ്വിനിഃസൃത്യ പ്രവൃത്താ പരമാമ്ഭസാ .
തസ്യാന്തേ26 വഭൃഥേ പ്ലുത്യ വായുനാ സഹ സംഗതാഃ . . 17. .
താമപൃച്ഛന്ത കാന്വേഷാ വായും ദേവം മഹാധിയമ്27 .
ഉവാച സ മഹാതേജാ ഋഷീന്ധർമാനുഭാവിതാൻ28 . . 18 ..
ശുദ്ധാഃ സ്ഥ തപസാ സർവേ മഹാന്ധർമശ്ച ബഃ കൃതഃ .
യസ്മാദിയം നദീ പുണ്യാ ബ്രഹ്മലോകാദിഹാഗതാ . .19. .
ഇയം29 സരസ്വതീ നാമ ബ്രഹ്മലോകവിഭൂഷണാ .
പ്രഥമം മർത്ത്യലോകേസ്മിൻ യുഷ്മത്സിദ്ധ്യർഥമാഗതാ .
നാസ്യാഃ പുണ്യതമാ ലോകേ ത്രിഷു ലോകേഷു വിദ്യതേ . .8.5.20 ..
ഋഷയ ഊചുഃ
കഥമേഷാ മഹാപുണ്യാ പ്രവൃത്താ ബ്രഹ്മലോകഗാ30 .
കാരണം കിഞ്ച തത്രാസീദേതദിച്ഛാമ വേദിതുമ് ..21 ..

17 തു - ഘ. . 18 ഋഗ്വേദപാദ -ധാ. . 19 കല്പസാധാരണാ - ക. . 20 വിദ്യോദിത... - (?) .... നാ - ക. . 21... രമാ - ധ. . 22. .ലഃ? - ക . 23?. .ശീ - ഘ. . 24 ശുദ്ധാ - ഘ. . 25?.. വർണ്ണാ - ധ. . 26 ന്തു (ന്ത്വ?) - ഘ . 27 മനോഗമമ് - ഘ . 28 താന്യൃഷീന്ധർമ... ഘ. . 29 ഏഷാ - ഘ. . 30 ലോകപാ ശുഭാ - ഷ. .

18

വായുരുവാച

അത്ര വോ വർത്തയിഷ്യാമി ഇതിഹാസം പുരാതനമ് .

ബ്രഹ്മണശ്ചൈവ സംവാദം പുരാ യജ്ഞസ്യ ചൈവ ഹി31 ..22..

യജ്ഞൈരിഷ്ട്വാ പുരാ ദേവോ ബ്രഹ്മാ ദീപ്തേന തേജസാ .

അസൃജത്സർവഭൂതാനി സ്ഥാവരാണി ചരാണി ച ..23..

സ ദൃഷ്ട്വാ ദീപ്തിമാന്ദേവോ ദീപ്ത്യാ പരമയാ യുതഃ .

അവേക്ഷമാണസ്ല്ലോശ്ചതുർഭിർമുഖപങ്കജൈഃ ..24. .

ദേവാദീൻ മാനുഷാദീം 32 ശ്ച ദൃഷ്ട്വാ ദൃഷ്ട്വാ മഹാമനാഃ .

അമന്യത ന മേന്യോസ്തി സമോ ലോകേ ന ചാധികഃ ..25..

യോഹമേതാഃ പ്രജാഃ സർവാഃ സപ്തലോകപ്രതിഷ്ഠിതാഃ .

ദേവമാനുഷതിര്യക്ഷു ഗ്രസാമി വിസൃജാമി ച ..26..

അഹം സ്രഷ്ടാ ഹി ഭൂതാനാം നാന്യഃ കശ്ചന വിദ്യതേ .

നിയന്താ ലോകകർതാ ച ന മമാസ്തി സമഃ33 ക്വചിത് ..27..

തസ്യൈവം മന്യമാനസ്യ യജ്ഞ ആഗാന്മഹാമനാഃ .

ഉവാച ചൈനം ദീപ്താത്മാ മൈവം34 മംസ്ഥാ മഹാമതേ ..28..

അയം ഹി തവ സംമോഹോ വിനാശായ ഭവിഷ്യതി .

ന യുക്തമീദൃശന്തേദ്യ സത്വസ്ഥസ്യാത്മയോനിനഃ35 ..29..

സ്രഷ്ടാ ത്വഞ്ചൈവ നാന്യോസ്തി തഥാപി ന യശസ്കരമ് .

അഹം ധർത്താ36 ഹി ഭൂതാനാം ഭുവനസ്യ തഥൈബ ച . .8.5.3 0 ..

കരോമി ന ച സംമോഹം യഥാ ത്വം ദേവ കത്ഥസേ37 .

തമുവാച തദാ ബ്രഹ്മാ ന ത്വം ധാരയിതാ വിഭോ ..3 1 . .

അഹമേവ ഹി ഭൂതാനാം ധർത്താ38 ഹർതാ39 തഥൈവ ച .

മയാ സൃഷ്ടാനി ഭൂതാനി ത്വമേവാത്ര വിമുഹ്യസേ ..32..

31 ഹ - ക. . 32 മനുഷ്യാ - ക . 33 സമോസ്തി ന സമ. - ഘ. . 34 മൈവ - ക. ഗ. ഘ. . ' 35 ജാ (യാ) ജിനഃ - ഘ. . 36 കർതാ - ക ഗ ഘ. . 37 കഥ്യസേ - ഘ. 38 കർതാ - ഘ. . 39 ഭർതാ - ഖ. .

19

അഥാഗതത്ര സംവിഗ്നോ വേദഃ40 പരമദീപ്തിമാൻ .

ഉവാച ചൈവ തൗ വേദോ41 നൈതദ്42 ദേവമിതി പ്രഭുഃ ..33 ..

അഹം ശ്രേഷ്ഠോ യത്കൃതോസ്മി43 ന വദാമ്യനൃതം ക്വചിത്44.

ശൃണുധ്വം മമ യഃ കർത്താ ഭൂതാനാം യുവയോശ്ച ഹ ..34..
പരമേശോ മഹാദേവോ രുദ്രഃ സർവഗതഃ പ്രഭുഃ .
യേനാഹം തവ ദത്തശ്ച കൃതസ്ത്വഞ്ച പ്രജാപതിഃ ..35..
യജ്ഞോയം യത്പ്രസൂതിശ്ച45 അഹം46 യത്രാസ്മി47 സംസ്ഥിതഃ48 .
സർവം തസ്മാത്പ്രസൂതം വൈ നാന്യഃ49 കർത്താസ്തി നഃ50 ക്വചിത് ..36..
തമേവംവാദിനം ദേവോ ബ്രഹ്മാ വേദന51മഭാഷത .
അഹം ശ്രുതീനാം52 സർവാസാം നേതാ53 സ്രഷ്ടാ തഥൈവ ച ..37..
മത്പ്രസാദാദ്ധി വേദസ്ത്വം യജ്ഞശ്ചായം ന സംശയഃ .
മൂഢൗ54 യുവാമധർമോ വാ ഭവദ്ഭ്യാമന്യഥാ കൃതഃ ..38..
പ്രായശ്ചിത്തം ചരധ്വം വഃ കിൽബിഷാന്മോക്ഷ്യഥസ്തതഃ .
ഏവമുക്തേ തദാ തേന മഹാഞ്ഛബ്ദോ ബഭൂവ ഹ ..39..
ആദിത്യമണ്ഡലാകാരമദൃശ്യത ച മണ്ഡലമ് .
മഹച്ഛബ്ദേന55 മഹതാ ഉപരിഷ്ടാദ്56 വിയത്സ്ഥിതമ് ..8.5.40. .
സ ചാപി തസ്മാദ്വിഭ്രഷ്ടോ ഭൂതലം സമുപാശ്രിതഃ57 .
ഹിമവത്കുഞ്ജമാസാദ്യ നാനാവിഹഗനാദിതമ് ..41..
വ്യോമഗശ്ച ചിരം ഭൂത്വാ ഭൂമിഗഃ സംബഭൂവ ഹ .
തതോ ബ്രഹ്മാ ദിശഃ സർവാ നിരീക്ഷ്യ മുഖപങ്കജൈഃ ..42. .
ചതുർഭിർന വിയത്സ്ഥം തമപശ്യത്സ പിതാമഹഃ .
സ മുഖം പഞ്ചമം ദീപ്ത58മസൃജൻ മൂർഘ്നി59 സംസ്ഥിതമ് ..43..

40 ദേവഃ - ഘ. . 41 വദതോ ദേവാ - ഘ. . 42 നേത - ഘ. . 43 മത്കൃതോസ്മി - ഗ., മഹാഭാഗ - ഘ. . 44 നവദാമ്യഹമന്യഥാ - ഘ 45. മത്പ്രസൂതിശ്ച - ക. . 46. അണ്ഡം - ക. ഗ. ഘ. . 47.. - സ്തി - ഘ - 48... തം - ഗ. ഘ. . 49 സദ്യഃ - ഘ. . 50 ന - ഘ. . 51 ചേദ - ഘ. . 52 മുനീനാം സർവേഷാം - ഘ . 53 വേത്താ - ഘ . 54. ഢൌ - ഗ. ധ., . 55 ശ.. - ധ., ശ്വ, ച്ഛ? - ക. . 56 രൂപ... - ക. ഗ. . 57 സമ.. - ക. . 58 ദിവ്യ - ധ. . 59 മൂർതി ക. .

തേനാപശ്യദ്വിയത്സ്ഥം തം സൂര്യായുതസമപ്രഭമ് .
ആദിത്യമണ്ഡലാകാരം ശബ്ദവദ് ഘോരദർശനമ് ..44. .
തത്സൃഷ്ട്വാ പഞ്ചമം തസ്യ ശിരോ വൈ ക്രോധജം മഹത .
സംവർതകാഗ്നിസദൃശം ഗ്രസിഷ്യത്തമവർധത ..45. .
വർദ്ധമാനം തദാ തത്തു വഡവാമുഖസന്നിഭമ് .
ദീപ്തിമച്ഛബ്ദവച്ചൈവ ദേവോസൗ ദീപ്തമണ്ഡലഃ . .46 . .
ഹസ്താങ്ഗുഷ്ഠനഖേനാശു വാമേനാവജ്ഞയൈവ ഹി .
ചകർത്ത തന്മഹദ്ഘോരം ബ്രഹ്മണഃ പഞ്ചമം ശിരഃ ..47..
ദീപ്തികൃത്തശിരാഃ സോഥ ദുഃഖേനോസ്രേണ60 ചാർദിതഃ. .

പപാത മൂഢചേതാ61 വൈ യോഗധർമവിവർജിതഃ . .48. .
സ വിദംഷ്ട്രോ മഹാഹസ്തീ വിശൃങ്ഗോ ഹരഗോപതിഃ .
വിരശ്മിരിവ ചാദിത്യഃ പതിതോ ഭൂതലേ ബഭൗ . .49. .
തതഃ സുപ്തോത്ഥിത ഇവ സംജ്ഞാം ലബ്ധ്വാ മഹാതപാഃ .
മണ്ഡലസ്ഥം മഹാദേവമസ്തൗഷീദ്ദീനയാ ഗിരാ . . 8.5.50 . .
ബ്രഹ്മോവാച
നമഃ സഹസ്രനേത്രായ ശതനേത്രായ വൈ നമഃ62 .
നമോ വിവൃതവക്ത്രായ63 ശതവക്ത്രായ വൈ നമഃ ..51 ..
നമഃ സഹസ്രവക്ത്രായ സർവവക്ത്രായ വൈ നമഃ .
നമഃ സഹസ്രപാദായ സർവപാദായ വൈ നമഃ . .52..
സഹസ്രപാണയേ ചൈവ സർവതഃപാണയേ നമഃ .
നമഃ സർവസ്യ സ്രഷ്ട്രേ64 ച ദ്രഷ്ട്രേ65 സർവസ്യ തേ നമഃ . .5 3 . .
നമ ആദിത്യവർണായ66 ശിരസശ്ഛേദനായ ച .
സൃഷ്ടിപ്രലയകർത്രേ ച സ്ഥിതികർത്രേ തഥാ നമഃ67 ..54. .

60 ശ്രേണ? - ഘ . 61... ധർമോ - ഘ. . 62 ചൈവഹി - ഘ . 63 വിവൃത്ത... - ക. ഗ . 64 ദ്രഷ്ട്രം? - ക . 65 ദ്രഷ്ട്രായ - ഗ, . 66 ആദിത്യവർണായ നമഃ - ക. ഗ. ഘ. . 67... നധ - ഘ. .

നമഃ സഹസ്രലിങ്ഗായ സഹസ്രചരണായ ച .
സംഹാരലിങ്ഗിനേ68 ചൈവ ജലലിങ്ഗായ വൈ നമഃ . .55..
അന്തശ്ചരായ സർവായ പ്രകൃതേഃ പൂരണായ ച .
വ്യാപിനേ സർവസത്ത്വാനാം പുരുഷപ്രേരകായ ച ..56 . .
ഇന്ദ്രിയാർഥവിശിഷ്ടായ69 തഥാ നിയമകാരിണേ .
ഭൂതഭവ്യായ സർവായ നിത്യമധ്യവദായ ച (?) . . 57. .
ത്വമേവ സ്രഷ്ടാ ലോകാനാം മംത്രദാതാ തഥാ വിഭോ .
ശരണാഗതായ ദാന്തായ70 പ്രസാദം കർതുമർഹസി ..58 . .
തസ്യൈവം സ്തുവതഃ സമ്യഗ്ഭാവേന പരമേണ ഹ .
സ തസ്മൈ ദേവദേവേശോ ദിവ്യം ചക്ഷുർദദൗ തദാ ..59. .
ചക്ഷുഷാ തേന സ തദാ ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ .
വിമാനേ സൂര്യസംകാശേ തേജോരാശിമപശ്യത . .8.5.6 0 . .
തസ്യ മധ്യാത്71 തതോ വാചം മഹതീം സമ72 ശൃണ്വത73 .
ഗംഭീരാം മധുരാ74 യുക്താ75മർഥ76 സംപന്നലക്ഷണാമ് . .61 . .
വിശദാം77 പുത്രപുത്രേതി പൂർവം ദേവേന ചോദിതാമ് .
അംബരാത്പുത്ര ഉത്പന്നോ78 യസ്തുഭ്യം നീലലോഹിതഃ . .6 2 . .
യച്ച പൂർവം മയാ പ്രോക്ത79സ്ത്വം80 തദാ സുതമാർഗണേ .

മദീയോ ഗണപോ യസ്തേ മന്മൂർതിശ്ച ഭവിഷ്യതി . .63 . .
സ പ്രാപ്യ81 പരമം ജ്ഞാനം മൂഢ ത്വാ82 വിനയിഷ്യതി83 .
തസ്യേയം84 ഫലനിഷ്പതിഃ ശിരസശ്ഛേദനം തവ85 . .64 . .
മയൈവ കാരിതാ തേന നിർവൃതശ്ചാധുനാ ഭവ .
ഊർധ്വഗം ജ്ഞാനരൂപം തു ശിരോദിവ്യം സമുത്ഥിതമ് . . 65. .

68 സങ്ഘാര... ക, സഹസ്ര.. - ഘ. . 69... വിശേഷായ - ഘ . 70... ഗജായ ദന്തായ - ധ. . 71 മധ്യം - ഘ. . 72 സ തു - ഘ . 73 തഃ - ഘ . 74 മഹതാ - ഘ . 75 സ - ഗ . 76 ഥോ - ഗ. . 77 ദിശതീ - ധ . 78 മുത്പന്നൗ - ഘ. . 79 പ്രോക്തം - ധ. . 80 തേ - ഗ. . 81 സം.. - ഘ. . 82 ത്വാം - ഘ. . 83 വിനസി - ഗ., വിശസി? . 84 പശ്യേഹം - ഘ. . 85 തഥാ - ധ. .

അസ്യ86 ചൈവോത്പഥസ്ഥസ്യ87 യജ്ഞസ്യ തു88 മഹാമതേ .
ശിരശ്ഛേത്സ്യത്യസാവേവ കസ്മിംശ്ചിത് കാരണാന്തരേ89 .
സ്തവേനാനേന തുഷ്ടോസ്മി കിം ദദാനി90 ച തേനഘ . .66 . .
വായുരുവാച91
തതഃ സ ഭഗവാൻ ഹൃഷ്ടഃ92 പ്രണമ്യ ശുഭയാ ഗിരാ .
ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ ലക്ഷ്യാലക്ഷ്യം തമീശ്വരമ് .. 67 . .
ഭഗവന്നൈവ മേ ദുഃഖം ദർശനാത്തേ പ്രബാധതേ .
ഇച്ഛാമി ശിരസോ ഹ്യസ്യ ധാരണം സർവദാ ത്വയാ ..68 ..
നാഹം93 സ്മരേയമേതച്ച ശിരസശ്ഛേദനം വിഭോ .
ഭൂയശ്ചാധർമകാര്യേഭ്യസ്ത്വയൈവേച്ഛേ നിവാരണമ് . .69..
തഥാ ച കൃത്യമുദ്ദിശ്യ പശ്യേയം ത്വാ94 യഥാസുഖമ് .
വിജ്ഞപ്തി ബ്രഹ്മണഃ ശ്രുത്വാ പ്രോവാച ഭുവനേശ്വരഃ . .8.5.70 ..
സ ഏവ സുതസംജ്ഞസ്തേ95 മന്മൂർത്തിർനീലലോഹിതഃ .
ശിരശ്ഛേത്സ്യതി യജ്ഞസ്യ വിഭർത്സ്യതി ശിരശ്ച തേ . .7 1 . .
ഇത്യുക്ത്വാ ദേവദേവേശസ്തത്രൈവാന്തരധീയത .
ഗതേ തസ്മിന്മഹാദേവേ96 ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ .
സയജ്ഞഃ സഹവേദശ്ച97 സ്വം ലോകം98 പ്രത്യപദ്യത . .72 . .
വായുരുവാച
യ ഇമം99 ശൃണുയാന്മർത്യോ ഗുഹ്യം വേദാർഥസംമിതമ് .
സ ദേഹഭേദമാസാദ്യ സായുജ്യം ബ്രഹ്മണോ വ്രജേത് ..73 . .
യശ്ചേമം പഠതേ നിത്യം ബ്രാഹ്മണാനാം സമീപതഃ .
സ സർവപാപനിർമുക്തോ100 രുദ്രലോകേ മഹീയതേ . .74. .

86 തസ്യ - ഗ. . 87. ന്മ.. - ഗ. . 88 യജ്ഞാസ്യത്വ ന - ഘ. . 89 ദ്രാവണാന്തരേ - ഘ. . 90 .മി - ഘ. 91 വായുരു - ഗ . 92 ഭൂയുഃ (നുഷ്ടഃ) ഘ . 93 നോഘ - ഘ. . 94 ത്വാം - ഘ. . 95 മജ്ഞസ്തേ - ഘ . 96 ദേവഃ സ്വം ലോകം പ്രത്യപദ്യത ഗ . 97 ദേവശ്ച - ഘ. . 98 സ്വർല്ലോ - ഘ . 99 ഏവം - ഘ 100

സർവപാപവി... - ഘ .

23

നാപുത്രശിഷ്യയോഗിഭ്യ ഇദമാഖ്യാനമൈശ്വരമ് .
ആഖ്യേയം101 ചാപി നാജ്ഞായ102 ന ശഠായ ന മാനിനേ ..75 ..
ഇദം മഹദ്ദിവ്യമധർമശാസനം103 പഠേത്104 സദാ ബ്രാഹ്മണവൈദ്യസംസദി .
കൃതാവകാശോ105 ഭവതീഹ മാനവഃ106 ശരീരഭേദേ107 പ്രവിശേത് പിതാമഹമ് ..76. .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ പഞ്ചമോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ സ ഭഗവാന്ദേവഃ കപർദീ നീലലോഹിതഃ .
ആജ്ഞയാ പരമേശസ്യ ജഗ്രാഹ ബ്രഹ്മണഃ ശിരഃ ..1 ..
തദ് ഗൃഹീത്വാ ശിരോ ദീപ്തം രൂപം വികൃതമാസ്ഥിതഃ .
യോഗക്രീഡാം സമാസ്ഥായ ഭൈക്ഷായ പ്രചചാര ഹ ..2..
സ ദേവവേശ്മനി തഥാ ഭിക്ഷാർഥമഗമദ് ദ്വിജാഃ .
ന ചാസ്യ കശ്ചിത്താം ഭിക്ഷാമനുരൂപാമദാദ്വിഭോഃ ..3..
അഥ സംചക്രമേ1 ദേവോ വേശ്മ വിഷ്ണോർമഹാത്മനഃ .
തസ്യാ2 തിഷ്ഠത സ ദ്വാരി ഭിക്ഷാമുച്ചാരയൻ ശുഭാമ് ..4..
സ ദൃഷ്ട്വാ തതഹസ്തം3 തം വിഷ്ണുർവൈ യോഗചക്ഷുഷാ .
ശിവലീലാം4 സമാജ്ഞായ രക്തധാരാമപാതയത് ..5..
പപാത സാ ച വിസ്തീർണാ യോജനാർദ്ധ ശതം തദാ .
തയാ പതന്ത്യാ വിപ്രേന്ദ്രാ ബഹൂന്യബ്ദാനി ധാരയാ ..6..
പിതാമഹകപാലസ്യ നാർധമപ്യഭിപൂരിമ് .
തമുവാച തതോ ദേവഃ പ്രഹസ്യ വചനം ശുഭമ് ..7..
സകൃത്കന്യാഃ പ്രദീയന്തേ സകൃദഗ്നിശ്ച ജായതേ .
സകൃദ്രാജാനോ ബ്രുവതേ6 സകൃദ് ഭിക്ഷാ പ്രദീയതേ ..8..

101 ദേയം - ഗ . 102 നാസ്തികാ... - ഗ . 103 ന്മാ - ഘ. . 104 പഠൻ - ഘ . 105 ക്രീഡാവകാശോ -ഘ 106 ഭവദീയ - ഘ . 107... പി - ഘ .
1 സംക്രമണാ - മൂ . 2 തസ്യ - മൂ . 3 തഹതസ്തതാ - മൂ. . 4 ലീലാത് - മൂ . 5.. മാദായ (?) . 6 ച ഇത്യധികം മൂലേ .

24

തുഷ്ടോസ്മി തവ ദാനേന യുക്തേനാനേന മാനദ .
വരം വൃണീഷ്വ ദേവേശ വരദോസ്മി തവാദ്യ വൈ ..9..

വിഷ്ണുരുവാച
ഏഷ ഏവ വരഃ ശ്ലാഘ്യോ യദഹം ദേവതാധിപമ് .
പശ്യാമി ശംകരം ദീപ്തം - - - - കപർദ്ദിനമ്7 ..8.6.1 0 ..
ദേവശ്ഛായാം തതോ വീക്ഷ്യ കപാലസ്ഥേ തദാ8 രസേ9 .
സസർജ പുരുഷം ദിവ്യം വിഷ്ണോഃ സദൃശമൂർജിതമ് ..1 1 ..
തമാഹ10 ചാക്ഷയശ്ചാസി അജരോമര11 ഏവ ച .
യുദ്ധേഷു ചാപ്രതിദ്വന്ദ്വോ സഖാ വിഷ്ണോരനന്തരഃ ..1 2..
ദേവകാര്യകരഃ ശ്രീമാൻ മഹാസേനപരം വച (? . .
നാരാസു ജന്മ12 യസ്മാത്തേ വിയുദ്ധേ ഹോ ഭവാന്വച(?) .
നരസ്തസ്മാദ്ധി നാമ്നാ ത്വം പ്രിയശ്ചാസ്യ ഭവിഷ്യസി .. 13 ..
വായുരുവാച
തം തദാ13 ശ്വാസ്യ വിക്ഷിപ്യ നരം വിഷ്ണോരനന്തരമ് .
അഗമദ് ബ്രഹ്മസദനം തൗ ചാപ്യാവിശതുർഗൃഹമ് ..14..
യ ഇദം നരജന്മേഹ ശൃണുയാദ്വാ പഠേത വാ .
സ കീർത്യാ15 പരയാ യുക്തോ വിഷ്ണുലോകേ മഹീയതേ .. 1 5..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ നരജന്മനാമാ ഷഷ്ഠോധ്യായഃ ..

7 നേ - ഭൂ. . 8... തസാ - മൂ . 9 വസേ - മൂ . 10 ഹാ ഏവക്ഷയ - മൂ. . ഹൈവാക്ഷയ (?) . 11... രാമര - മൂ. . 12 സ്വയം - മൂ. . 13 തഥാ (?) . 14 ര - മൂ . 15 കൃത്യോ - മൂ .

25

വായുരുവാച
ബ്രഹ്മലോകം സമാസാദ്യ ഭഗവാൻ സർവലോകപഃ .
ഭക്ഷ ഭൈക്ഷമിതി പ്രോച്യ ദ്വാരേ സമവതിഷ്ഠത ..1..
തം ദൃഷ്ട്വാ വികൃതം ബ്രഹ്മാ കപാലകരഭൂഷണമ് .
ജ്ഞാത്വാ യോഗേന മഹതാ തുഷ്ടാവ ഭുവനേശ്വരമ് ..2..
തസ്യ തുഷ്ടസ്തദാ ദേവോ വരദോസ്മീത്യഭാഷത .
വൃണീഷ്വ വരമവ്യഗ്രോ യത്തേ മനസി വർതതേ ..3..
ബ്രഹ്മോവാച
ഇച്ഛാമി ദേവദേവേശ ത്വയാ ചിഹ്നമിദം കൃതമ് .
യേന ചിഹ്നേ ന ലോകോയം ചിഹ്നിതഃ സ്യാജ്ജഗത്പതേ ..4..
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഭഗവാൻ വദതാം വരഃ .
സർവം പ്രതിമയം (?) ബ്രഹ്മന്നോമിതി വ്യാജഹാര സഃ ..5..
തസ്യൈവം ധ്യാനമാത്രേണ വാഗിയം ദിവ്യരൂപിണീ .
നിഃസൃതാഃ വദനാദ്ദേവീ പ്രഹ്വാ സമവതിഷ്ഠത ..6..
താമുവാച തതോ ദേവീ വാചാ സംജീവയന്നിവ .

യസ്മാത് ത്വമ4ക്ഷരോ ഭൂത്വാ മമ വാചോ വിനിഃസൃതാ ..7..
സർവവിദ്യാധിദേവീ ത്വം തസ്മാദ്ദേവി5 ഭവിഷ്യസി .
യസ്മാദ് ബ്രഹ്മരസം വേദം മുഖം6 മമ സമാശ്രിതാ ..8..
തസ്മാത് സരസ്വതീത്യേവം7 ലോകേ ഖ്യാതിം ഗമിഷ്യസി .
ഇമം ലോകം രസാമ്ഭോഭിർഭാവയിത്വാ ച സുപ്രഭേ ..9..
സർവലോകാൻ താരയിതാ പുനസ്ത്വം8 നാത്ര സംശയഃ .
യജ്ഞഭാഗം ച തേ ദേവാ ദാസ്യംതി സപിതാമഹാഃ ..8.7.10..
ഇത്യേവ ബ്രഹ്മണശ്ചേദം കപാലമമിതൗജസഃ .
ഇമം ലോകമനുപ്രാപ്യ9 ദേശേ പ്രേഷ്ഠേവതിഷ്ഠത10 ..11..

1. ..ക്ഷ മൂ. . സർവോപ്യയം ഘ പുസ്തകമൂലപാഠോ മന്തവ്യഃ . 2 ധ്യാത.. . 3... ത്യ .?) . 4 ത്വം യ . 5.. .വീ . 6 സുഖം? . 7 ദേവീ . 8 സ്ഥ . 9.. പ്യം . 10.. .തേ .

തത്ര തച്ച മഹദ്ദിവ്യം കപാലം ദേവതാധിപഃ .
സ്ഥാപയാമാസ ദീപ്താർചിഃ കുശാനാമഗ്രതഃ പ്രഭുഃ .. 12 . .
സ്ഥാപിതം തദഥോ11 ദൃഷ്ട്വാ ഗണാഃ സർവേ മഹാത്മനഃ .
വ്യനദൻ സുമഹാനാദം നാദയന്തോ ദിശോ ദശ . . 13 ..
12 - - - - പ്രവ്യേ13 - - - - -വിദീര്യതേ .
തേന ശബ്ദേന ഘോരേണ അസുരോ ദേവകണ്ടകഃ . . 14. .
ഹാലാഹല ഇതി ഖ്യാതസ്തം ദേശം സോഭ്യഗച്ഛത .
അമൃഷ്യമാണഃ ക്രോധാന്ധോ ദുരാത്മാ യജ്ഞശാസകഃ14 . . 15 . .
ബ്രഹ്മദത്തവരശ്ചൈവ അവധ്യഃ സർവജന്തുഭിഃ .
മഹിഷശ്ഛന്നരൂപാണാ15മസുരാണാം ശതൈർവൃതഃ . .1 6 . .
തമാപതന്തം സക്രോധം മഹിഷം ദേവകണ്ടകമ് .
സംപ്രേക്ഷ്യാഹ ഗണാധ്യക്ഷോ ഗണാൻസർവാൻ പിനാകിനഃ . . 17. .
യോ ഹ്യയം ഗണപാ ദുഷ്ടസ്ത്രൈലോക്യേ16 സുരകണ്ടകഃ .
ആയാതി രുഷിതോ17 യുഷ്മാൻ18 തസ്മാദേനം നിഹിംസത19 . .1 8 . .
തതസ്തേ ഗണപാഃ സർവേ സമായാതം സുരദ്വിഷമ് .
ഭിത്ത്വാ ശൂലേന സംക്രുദ്ധാ വിഗതാസും പ്രചക്രിരേ . . 19 . .
ഹതേ തസ്മിൻ തദാ ദേവോ ദിശഃ സർവാനവൈക്ഷത .
താഭ്യഃ പിശാചവൃത്താസ്യാഃ പിശാച്യശ്ച20 മഹാബലാഃ . .8.7.2 0 . .
അഭ്യഗച്ഛത തം ദേവം21 താഭ്യസ്തം വിനിവേദയൻ .
സ താഭിരുപയുക്തശ്ച - - - - - സർവശഃ . .2 1 . .
തമേവാപ്യഥവാവാസം ദേവാദിഷ്ടം പ്രപേദിരേ .
ഭക്ഷയന്തി സ്മ തം നിത്യം സിദ്ധാസിദ്ധാ യതസ്തതഃ . . 22 . .

കപാലമാതരഃ പ്രോക്താസ്തസ്മാദ്ദേവേന ധീമതാ .
കപാലം സ്ഥാപിതം യസ്മാത്തസ്മിന്ദേശേ പിനാകിനാ22 . .2 3 . .

11 തമ... . 12 ക്ഷു ചംരതേ സരിത്പ്രഭ്യോ . 13 നിർഭിയേന . 18... ശാശക . 15... ഛ . 16 ശ്വര . 17 ദൂഷിതാ . 18 യൂയം . 19 ഹിഷ്യഥ . ര്ഗ്വോയ മൂലപുസ്തകപാഠോ ബോധ്യഃ . 20... ചാശ്ച . 21 ദേശം (?) . 22.. ന .

27

മഹാകപാലം23 തത്തസ്മാത് ത്രിഷു ലോകേഷു ഗദ്യതേ24 .
സ്ഥാപിതസ്യ കപാലസ്യ യഥാ തദഭവത്തദാ25 . .24. .
ഖ്യാതം ശിവതഡാഗം തത്സർവപാപപ്രമോചനമ് .
ആഗത്യാഥ തതോ ബ്രഹ്മാ ദേവതാനാം ഗണൈർവൃതഃ . .25..
കപർദിനമുപാമംത്ര്യ തം ദേശം സോമ്വ26ഗൃഹ്ണത .
അർദ്ധയോജനവിസ്തീർണം ക്ഷേത്രമന്യത് സമംതതഃ .
ഭവിഷ്യതി ന സംദേഹഃ സിദ്ധക്ഷേത്രം മഹാത്മനഃ ..26. .
ശ്മേതി27 ഹി പ്രോച്യതേ പാപം ക്ഷയം ശാനം28 വിദുർബുധാഃ .
ധ്യാനേന നിയമൈ29ശ്ചൈവ ശ്മശാനം തേന സംജ്ഞിതമ്30 . .27. .
ഗുഹ്യ ദേവാധിദേവസ്യ31 പരം പ്രിയ32മനുത്തമമ് .
ഏവം തത്ര നരഃ പാപം സർവമേവ പ്രഹാസ്യതി ..28..
ത്രിരാത്രോപോഷിതശ്ചൈവ അർചയിത്വാ വൃഷധ്വജമ് .
രാജസൂയാശ്വമേധാഭ്യാം ഫലം കൃത്സ്നമവാപ്സ്യതി33 .. 29..
യശ്ച പ്രാണാൻ പ്രി[illegible]സ്തത്ര പരിത്യക്ഷ്യതി മാനവഃ .
സ ഗുഹ്യഗണദേവാനാം സമതാം സമവാപ്സ്യതി . .8.7.3 0 ..
വായുരുവാച
തതഃ സ തത്ര സംസ്ഥാപ്യ ദേവസ്യാർചാദ്വയം34 ശുഭമ് .
സുരേശ്വരശ്ചകാരാശു35 രുദ്രസ്യായതനം ശുഭമ് . .3 1 ..
തത്രാഭിഗമനാദേവ കൃത്വാ പാപസ്യ സംക്ഷയമ് .
രുദ്രലോകമവാപ്നോതി സ പ്രാഹൈവം36 പിതാമഹഃ . . 32..
യത്ര ചാപി ശിരസ്തസ്യ ചിച്ഛേദ ഭുവനേശ്വരഃ .
37 - - - സോഭവന്നാമ്നാ ദേശഃ പുണ്യതമഃ ശുഭഃ ..3 3 ..

23.. .ഫ - പം . 24 പദ്മ? (ഠ്യ) തേ . 25 തമ... . 26 സോത്ര . 27 ശ്വേ തേ . 28 സാനം . 29 .. മ . 30 സംഗി... . 31 ദേവാതി... . 32 ശ്രിത . 33... തി . 34 ർച്ച്യാ.. . 35 .ഞ്ചകാര... . 36 പ്രാഹേവ . 37 കസ്മാദസൗ .

28

തതോ ദേവഃ38 സഹ ഗണൈ രൂപം വികൃതമാസ്ഥിതഃ .
പശ്യതാം സർവദേവാനാമന്തർദ്ധാനമഗാത് പ്രഭുഃ ..34..

ഏതച്ച39 ദേവനാഥേന കപാലസ്ഥാനമവ്യയമ് .
സർവതീർഥാഭിഷേകസ്യ ഫലേന സമയോജി യത്40 ..35. .
തദദ്യാപി മഹദ്ദിവ്യം സരസ്തത്ര41 പ്രദൃശ്യതേ42 .
മഹാകപാലം43 വിപ്രേന്ദ്രാഃ44 സ്വർഗസ്തത്രാക്ഷയഃ സ്മൃതഃ ..36..
ഇദം ശുഭം ദിവ്യമധർമശാസനം മഹാഹ്രദം സേന്ദ്രസുരാസുരാർചിതമ് .
മഹാ45 കപാലപ്രകൃതോപവർണനം46 സുരേശലോകാദിവിഗാഹനേ ഹിതമ്47 ..37..
തപോധനൈഃ സിദ്ധഗണൈശ്ച സംസ്തുതം ദിവിഷ്ടതുല്യം48 ദ്വിജരാജമണ്ഡലമ് .
പഠേന്നരോ യഃ ശൃണുയാച്ച സർവദാ ത്രിവിഷ്ടപം ഗച്ഛതി സോഭിനന്ദിതഃ49 ..38..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ കപാലസംസ്ഥാപനം50 നാമ സപ്തമോധ്യായഃ
വായുരുവാച
ഏവം ഹ്യേഷാ1 ഭഗവതീ ബ്രഹ്മലോകാനുസാരിണീ .
യുഷ്മാകം ധർമസിദ്ധ്യർഥം വേദീമധ്യാദ് വ്യവർത്തത ..1 ..
സനത്കുമാര ഉവാച
ഏവം തേഷാം സമാപ്തേഥ2 സത്രേ വർഷസഹസ്രികേ .
പ്രവൃത്തായാം സരസ്വത്യാമഗാത്തത്ര3 പിതാമഹഃ ..2..
ബ്രഹ്മോവാച4
ഭൂയോനേനേഹ5 സത്രേണ യജധ്വം6 ദേവമീശ്വരമ് .
യദാ? വോ ഭവിതാ വിഘ്ന7സ്തദാ നിഷ്കല്മഷം തപഃ ..3 ..

38 ദേവൈഃ . 39 ഏതേ ച . 40... ജയത് . 41 സുര.. . 42 പ്രഹസ്യ... . 43... ലീ . 44... ന്ദ്രഃ . 45 സഹാ (ദ) - ഗ മഹത് - ഘ . 46 ദർശതം . 47 . .ങ്ഗിതമ് - ഗ . പാഠോയം പ്രായ സർവോപി ഘപുസ്തകമൂലേ പ്രതിധ്യുതോ ബോധ്യഃ . -8 വിദ്ദിഷ്ട - ഷ. .. ല്യ ... - ഘ . 49 രുദ്രവശോഭിനംദതി - ഘ . 50... നോ - ഘ-
1 ഏവമേഷോ - ഘ. . 2 തു - ഘ. . 3 മ .... ഘ., ആ - ഖ. . 4 പിതാമഹ ഉവാച - ഘ. . 5 ഹന്യേഹ? - ഘ. . 6 ഭജധ്വം - ഘ . 7 വിഘ്നം - ഘ .

വിഘ്നം തഞ്ചൈവ8 സംതീര്യ9 തപസ്തപ്ത്വാ ച ഭാസ്വരമ് .
യോഗം പ്രാപ്യ മഹദ്യുക്താ10 സ്തതോ11 ദ്രക്ഷ്യഥ ശങ്കരമ് ..4..
തഥേത്യുക്ത്വാ ഗതേ തസ്മിൻ സത്രാണ്യാജഹ്രിരേ12 തദാ .
ബഹൂനി വിവിധാ13 കാരാണ്യഭിയുക്താ14 മഹാവ്രതാഃ ..5 ..
നിസ്സോമാം പൃഥിവീം കൃത്വാ കൃത്സ്നാ15മേതാം തതോ ദ്വിജാഃ .
രാജാനം സോമമാനായ്യ16 അഭിഷോതു17മിയേഷിരേ ..6..
അഥ സോപി കൃത18സ്തിര്യഗ19ദൃശ്യേന ദുരാത്മനാ .
സ്വർഭാനുനാ ഹതഃ സോമസ്തതസ്തേ ദുഃഖിതാ ഭവൻ ..7..
തേ ഗത്വാ മുനയഃ സർവേ കലാപഗ്രാമവാസിനമ് .

പുരൂരവസമാനീയ രാജാനന്തേഭ്യഷേചയൻ ..8..
ഊചുശ്ചൈനം20 മഹാഭാഗാ ഹൃതഃ സോമോ ഹി നഃ പ്രഭോ .
കേനാപി തദ്ഭവാൻ21 ക്ഷിപ്രമിഹാനയതു മാ ചിരമ്22 ..9..
സ ഏവമുക്തോ മൃഗയൻ യദാ നാസാദയത്23 പ്രഭുഃ .
ഉവാച സ തദാ വിപ്രാൻ പ്രണമ്യ ഭയപീഡിതഃ ..8.8.1 0 ..
പരമം യത്ന24മാസ്ഥായ മയാ സോമോഭിമാർഗിതഃ .
ന ച തം വേദ്മി കേനാസൗ ക്വ വാ നീത ഇതി പ്രഭുഃ ..11..
തമേവം25വാദിനം ക്രുദ്ധാ ഋഷയഃ ശംസിതവ്രതാഃ .
ഊചുഃ സർവേ സുസംരബ്ധാ ഇലാപുത്രം മഹാമതിമ് ..12..
ഭവാൻ രാജാ കൃത26സ്താത യതോ27സ്മാഭിർഭയാർദിതൈഃ .
ന ച നസ്തദ്ഭയം മുക്തം 28 നാപി ശക്തോസി29 വേദിതുമ് .. 13..
വിഷയേഷ്വഭി30 സക്താത്മാ യോഗാത്തം31 നാനുപശ്യസി32 .
തസ്മാദ്വിരോധമാസ്ഥായ ദ്വിജേഭ്യോ വധമാപ്സ്യസി33 ..14..

8 തജ്ജൈജഷ? - ഷ. . 9 സംതർപ്യ - വ. . 10 തത്ത്വയു.. - ധ. . 11?.. ത - ഖ . 12 ജജ്ഞി... - ഘ . 13. ജ്ഞാനി- ഘ . 14 അതിഭു.. - ഘ . 15 കൃത്വാ കൃത്സ്നാ - ഘ. . 16 മാനമസ്രോ?- - ഘ . 17 പ്രതിഷേദ - ഘ, അഭിഷേക്തു (?) .
18 വി.. ഘ . 19 കൃതാതി - ഖ., ഹതാശല്യം - ഘ . 20. .വം - ഘ . 21 ഭഗവാൻ - ഘ . 22 യോഗവിത് - ഘ . 23. - .? - വ. . 24 യജ്ഞ - ഘ. . 25 ത ഏവം - ഘ. . 26 കു... - ഘ . 27 കൃ... - ഘ . 28 യു.. - ഘ . 29. ? നോ വിഭൗ - ഖ . 30.. .തി - ഘ. . 31 ത്മാനമ - ഘ . 32. .. തി - ഘ . 33. - തി ഘ .

വയമേവ ഹി രാജാനമാനേഷ്യാമ34 സുദുർവിദമ് .
തപസാ സ്വേന രാജേന്ദ്ര പശ്യ35 നോ ബലമുത്തമമ്36 ..15..
തതസ്ത ഋഷയഃ സർവേ തപസാ ദഗ്ധകിൽബിഷാഃ .
അസ്തുവന്വാഗ്ഭിരിഷ്ടാഭിർഗായത്രീം വേദഭാവിനീമ് ..16..
സ്തുവതാം തു37 തതസ്തേഷാം ഗായത്രീ വേദഭാവിനീ .
രൂപിണീ ദർശനം പ്രാദാദുവാചേദം ച താന്ദ്വിജാൻ ..17..
തുഷ്ടാസ്മി വത്സാഃ കിം വോദ്യ കരോമി വരദാസ്മി വഃ .
ബ്രൂത38 തത്കൃതമദ്യൈവ39 ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ ..18..
ഋഷയ ഊചുഃ
സോമോ നോപഹൃതോ ദേവി കേനാപി സുദുരാത്മനാ .
തമാനയ40 നമസ്തേസ്തു ഏഷ നോ41 വര ഉത്തമഃ ..19..
സനത്കുമാര ഉവാച
സാ തഥോക്താ വിനിശ്ചിത്യ ദൃഷ്ട്വാ42 ദിവ്യേന ചക്ഷുഷാ .

ശ്യേനീഭൂതാ ജഗാമാശു ശ്വർഭാനുമസുരം പ്രതി ..8.8.20..
വ്യഗ്രാണാമസുരാണാം സാ ച ഗൃഹീത്വാ സോമമാഗതാ .
ആഗമ്യ താനൃഷീൻപ്രാഹ അയം സോമോഭിഷൂയതാമ്44 ..21..
തേ തമാസാദ്യ ഋഷയഃ പ്രാപ്യ യജ്ഞഫലം മഹത് .
അമന്യന്ത തപോസ്മാകം നിഷ്കല്മഷമിതി ദ്വിജാഃ ..22..
തതസ്തത്ര സ്വയം ബ്രഹ്മാ സഹ ദേവോരഗാദിഭിഃ .
ആഗത്യ താനൃഷീൻ പ്രാഹ45 തപഃ46 കുരുത47 മാ ചിരമ് ..23 ..
തേ സഹ ബ്രഹ്മണാ ഗത്വാ മൈനാകം പർവതോത്തമമ് .
സർവൈർദേവഗണൈ48സ്സാർദ്ധം തപശ്ചേരുഃ സമാഹിതാഃ . 24..

34 മാനയിഷ്യാമ - ഖ, ഘ. . 35 യഥാ - ഘ. . 36 യോഗ - ഘ. . 37 സാ വ്രതാന്തേ (?) - ഖ. . 38 ധ്രുവം- ഘ- . 39... മേവൈവ - ധ. . 40 തസ്മാ . (?) - ഖ . 41 തേ - ഘ. . 42.. .ഷ്ട്യാ - ഖ. . 43 ച - ധ. . 44 സ്വ (സോ) യം രാജാ നിയുജ്യ... - ഘ. . 45 സർവാ - ഘ. . 46 സ്ത... ഖ., ഘ. . 47 കുർവത - ഘ. . 48 സർവേ ദേ. - ഖ. .

തേഷാം കാലേന മഹതാ തപസാ ഭാവിതാത്മനാമ് .
യോഗപ്രവൃത്തിരഭവത്49 സൂക്ഷ്മയുക്താ50 സ്തതസ്തു തേ51 ..25..
തേ യുക്താ ബ്രഹ്മണാ സാർധമൃഷയഃ സഹ ദേവതൈഃ .
മഹേശ്വരേ52 മനഃ സ്ഥാപ്യ നിശ്ചലോപലവത് സ്ഥിതാഃ ..26..
അഥ തേഷാം മഹാദേവഃ പിനാകീ നീലലോഹിതഃ .
അഭ്യഗച്ഛത തം ദേശം വിമാനേനാർകതേജസാ . .27. .
തദ്ഭാവഭാവിതാൻ ജ്ഞാത്വാ സ53 ഭാവേന പരേണ ഹ .
ഉവാച മേഘനിർഹാദഃ ശതദുന്ദുഭിനിസ്വനഃ ..28..
ഭോ ഭോ സബ്രഹ്മകാ ദേവാഃ സവിഷ്ണു54 ഋഷിചാരണാഃ .
ദിവ്യം ചക്ഷുഃ പ്രയച്ഛാമി പശ്യധ്വം55 മാം യഥേപ്സിതമ്56 ..29..
സനത്കുമാര ഉവാച
അപശ്യന്ത57 തതഃ സർവേ സൂര്യായുതസമപ്രഭമ് .
വിമാനം58 മേരുസംകാശം59 നാനാരത്നവിഭൂഷിതമ്60 ..8.8.3 0 ..
തസ്യ മധ്യേഗ്നിരോചിഷ്കം61 സുമഹദ്ദീപ്തിമാ62 സ്ഥിതമ് .
ജ്വാലാമാലാപരിക്ഷിപ്ത63മർചിർഭിരുപശോഭിതമ് ..31 ..
ദംഷ്ട്രാകരാലവദനം പ്രദീപ്താനലലോചനമ് .
ത്രേതാഗ്നി64 പിങ്ഗലജടം ഭുജഗാബദ്ധമേഖലമ് ..32..
മൃഷ്ടകുണ്ഡലിനം ചൈവ ശൂലാശക്തമഹാകരമ് .
പിനാകിനം ദണ്ഡഹസ്തം മുദ്ഗരാശനിധാരിണമ്65 ..33 ..
അസിപട്ടിശഹസ്തം66 ച ചക്രിണം ചോർധ്വമേഹനമ്67 .

അക്ഷസൂത്രകരം68 ചൈവ ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യ69മകൃതാത്മഭിഃ ..34..

49 രാഗപ്രവൃത്തിരഭവത് - ഘ. . 50... മു.. - ഘ. . 51 തതഃ സ്ഫുടീ - ഘ. . 52 പരമേശേ - ഘ. . 53 സദ് - ഖ. . 54 സൂ - ഘ., . ി - ഖ. . 55... ത്വം - ഘ. . 56 യഥാസുഖമ് - ഘ. . 57 തേപ���� സ്തേ - ഘ. . 58... നേ - ഖ. . 59... ശേ - ഖ. . 60... തേ - ഖ. . 61.. ഗ്നിരോചിസ്തം - ഘ, ത്രികൂടഞ്ച - ഖ . 62... മാം - ഖ. 63.. .ക്ലിഷ്ട - ഘ . 64... മന്ത്രാഗ്നി... - ഘ. . 65. പാണിനമ് - ഖ. . 66... സഹർഷ - ഖ. . 67.. .മേഖലം - ഘ. . 68... രഥം - ഘ. . 69... ക്ഷ - ഘ. .

ചന്ദ്രാദിത്യഗ്രഹൈശ്ചൈവ കൃതസ്രഗുപഭൂഷണമ്70 .
തമപശ്യന്ത71 തേ സർവേ ദേവാ ദിവ്യേന ചക്ഷുഷാ .
യം ദൃഷ്ട്വാ ന ഭവേന്മൃത്യുർമർത്യസ്യാപി കദാചന72 ..35..
തപസാ73 വിനിയോഗയോഗിനഃ പ്രണമന്തോ ഭവമിന്ദുനിർമലമ്74 .
വിയതീശ്വരദത്തചക്ഷുഷഃ75 സഹ ദേവൈർമുനയോ മുദാന്വിതാഃ76 ..36..
പ്രസമീക്ഷ്യ77 മഹാസുരേശകാലം മനസാ ചാപി വിചാര്യ ദുർവിസഹ്യമ് .
പ്രണമന്ത78 ഗതാത്മഭാവചിന്താഃ79 സഹ ദേവൈർജഗദുദ്ഭവം സ്തുവന്തഃ80 . ..37..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ രുദ്രദർശനോ നാമാഷ്ടമോധ്യായഃ
സനത്കുമാര ഉവാച
തേ ദൃഷ്ട്വാ ദേവദേവേശം ബ്രഹ്മേന്ദ്രപ്രമുഖാഃ1 സുരാഃ .
അസ്തുവൻ വാഗ്ഭിരിഷ്ടാഭിഃ പ്രണമ്യ വൃഷവാഹനമ് ..1 ..
പിതാമഹ ഉവാച
നമഃ ശിവായ സോമായ2 ഭക്താനാം ഭയഹാരിണേ .
നമഃ ശൂലാഗ്രഹസ്തായ കമണ്ഡലുധരായ ച ..2..
നമസ്തേ3 നീലകണ്ഠായ കരാലദശനായ4 ച .
ത്രേതാഗ്നിദീപ്തനേത്രായ ത്രിനേത്രായ ഹരായ ച ..3..
നമഃ പിനാകിനേ ചൈവ നമോ5 സ്ത്വശനിധാരിണേ .
വ്യാലയജ്ഞോപവീതായ കുണ്ഡലാഭരണായ ച ..4..
നമശ്ചക്രധരായൈവ വ്യാഘ്രചർമധരായ ച .
കൃഷ്ണാജിനോത്തരീയായ സർപമേഖലിനേ തഥാ6 ..5..

70.. .ഗ്രവി... - ഖ. . 71.. .തഃ - ഖ. . 72 കഥംചന - ധ. . 73 ... സാ - ഘ. . 74.. .ലാ - ഖ. . 75.. .ഷാ - ഖ. . 76... പി ഹർഷിതാഃ - ഘ. . 77 പ്രതിവീ... - ഘ. . 78... ന്തി ഖ., - ഘ. . 79 യഥാത്മഭാവചിത്താഃ- ഘ . ഗതാത്മഭാവചിത്താഃ- ഖ., ത്തഃ - ഘ. . 80... വസ്തരന്തഃ - ഘ. .
1 ബ്രഹ്മാണം... - ഖ., സർവേ സമ്പ്രഹ്മകാഃ - ഘ. . 2 സൗമ്യായ - ഘ. . 3 ദാന്തായ - ഘ. . 4... നയനായ - ഷ . 5 നമ - ഘ . 6 നമഃ - ഘ .

വരദാത്രേ ച7 പുത്രായ സരസ്വതീസുവേ8 തഥാ .

സോമസൂര്യാക്ഷമാലായ9 അക്ഷസൂത്രകരായ ച ..6..
ജ്വാനാമാലാസഹസ്രായ10 ഊർധ്വലിങ്ഗായ11 വൈ നമഃ .
നമഃ പർവതവാസായ ശിരോഹർത്രേ ച മേ പുരാ ..7..
ഹാലാഹലവിനാശായ കപാലവരധാരിണേ .
വിമാനവരവാഹായ ജനകായ മമൈവ ച12 ..8..
വരദായ വരിഷ്ഠായ ശ്മശാനരതയേ നമഃ .
നമോ നരസ്യ കർത്രേ ച സ്ഥിതികർത്രേ13 നമഃ സദാ ..9..
ഉത്പത്തിപ്രലയാനാം ച കർത്രേ സർവസഹായ ച .
ഋഷിദൈവതനാഥായ സർവഭൂതാധിപായ ച .
ശിവഃ സൗമ്യശ്ച ദേവേശ ഭവ14 നോ ഭക്ത15 വത്സല16 ..8.9.10..
സനത്കുമാര ഉവാച
ബ്രഹ്മണ്യൈവം സ്തുവതി ദേവദേവഃ17 സ ലോകപഃ .
ഉവാച തുഷ്ടസ്താന്ദേവാനൃഷീംശ്ച തപ്തൈധിതാൻ .11 .
ഉ ദേവാൻ പ . .
തുഷ്ടോസ്മ്യനേന വഃ സത്യ18 ന്തപസാ ഋഷിദേവതാഃ .
വരം ബ്രൂത പ്രദാസ്യാമി സുനിശ്ചിത്യ ച19 ഉച്യതാമ് ..12..
സനത്കുമാര ഉവാച
അഥ സർവാനഭിപ്രേക്ഷ്യ സംതുഷ്ടാഃ20 തപസൈധിതാൻ21 .
ദർശനേനൈവ22 വിപ്രേന്ദ്ര23 ബ്രഹ്മാ വചനമബ്രവീത് ..13..
ബ്രഹ്മോവാച
യദി തുഷ്ടോസി ദേവേശ യദി ദേയോ വരശ്ച നഃ .
തസ്മാച്ഛിവശ്ച സൗമ്യശ്ച സംദൃശ്യശ്ച24 ഭവസ്വ നഃ ..14..

7 വരദാനാച്ച - ഘ., പരയാമ... - ഖ. . 8.. .തേ - ഘ . 9 സൂര്യസോമാകം... - ഘ. . 10.. .ല .. - ഖ. ഘ. . 11 തത്ത്വ... - ഘ. . 12 ഹ - ഘ. . 13 ഹ... - ഖ . 14 ഭാ... - ഖ. . 15 ഭക്തി... - ഘ., ദ്ഭക്തി... - ഖ. . 16... ല. - ഘ . 17 ദേവേഭ? സർവ... - ഘ. . 18 സമ്യക് - ഘ . 19 സ - ഖ. . 20.. ഷ്ടസ്ത.. - ഘ. . 21.. സേ.. ഖ. ഘ . 22. .ന ച? - ഘ . 23.. ന്ദ്രാ - ഘ. . 24 ദൃശ്യശ്ചൈവ - ഖ. .

സുഖ25 സംവ്യവഹാര്യശ്ച നിത്യം തുഷ്ടമനാസ്തഥാ .
സർവകാര്യേഷു ച സദാ ഹിതഃ26 പഥ്യശ്ച ശംകര ..15..
സഹ ദേവ്യാ27 സസൂനുശ്ച സഹ ദേവ28ഗണൈരപി .
ഏഷ നോ ദീയതാം ദേവ വരോ വരസഹസ്രദ ..16..
സനത്കുമാര ഉവാച
ഏവമുക്തഃ സ ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മണാ29 ദേവസത്തമഃ .
സ്വകം30 തേജോ മഹദ്31 ദിവ്യം വ്യസൃജത്32 സർവയോഗവിത്33 ..17..

അർധേന തേജസസ്തസ്യ34 മുഖാദുൽകാ സസർജ ഹ .
താമാഹ ഭവ നാരീതി35 ഭഗവാൻ വിശ്വരൂപധൃക് ..18..
സാകാശം ദ്യാം ച ഭൂമിഞ്ച മഹിമ്നാ വ്യാപ്യ ധിഷ്ഠിതാ36 .
ഉപതസ്ഥേ ച ദേവേശം ദീപ്യമാനാ യഥാ തഡിത് ..19..
താമാഹ പ്രഹസൻ ദേവോ ദേവീം കമലലോചനാമ് .
ബ്രഹ്മാണം ദേവി വരദ37മാരാധയ ശുചിസ്മിതേ ..8.9.20 ..
സാ തഥേതി പ്രതിജ്ഞായ തപസ്തപ്തും പ്രചക്രമേ .
രുദ്രശ്ച താനൃഷീനാഹ ശൃണുധ്വം മമ തോഷണേ ..21..
ഫലം ഫലവതാം ശ്രേഷ്ഠാ യദ് ബ്രവീമി തപോധനാഃ .
അമരാ ജരയാ ത്യക്താ അരോഗാ ജന്മവർജിതാഃ ..22..
മദ്ഭക്താസ്തപസാ യുക്താ ഇഹൈവ38 ച നിവത്സ്യഥ39 .
അയം ചൈവാശ്രമഃ ശ്രേഷ്ഠഃ40 സ്വർണശൃങ്ഗോചലോത്തമഃ ..23..
പുണ്യം പവിത്രം സ്ഥാനം വൈ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ .
മൈനാകേ പർവതേ ഹ്യസ്മിൻ41 സ്വർണാക്ഷോഹം42 യതഃ43 സ്ഥിതഃ44 ..24..

25.? .ഖം - ഖ. . 26 ഭിതകല്പ... - ഘ. . 27 സഭൃത്യ.. - ധ. . 28 ഭൃത്യ (?) . 29... ണോ - ഖ. ഘ. . 30... കാം - ഖ. . 31 മയം - ഘ. . 32 മഭവത് - ഘ. . 33 സ ച ഘ. . 34 സ്വസ്യ - ഖ. . 35 ത്വം - ഖ. . 36 സംസ്ഥിതാ - ഘ. . 37.. .ദാ - ഖ. . 38 ഇഹ ചൈവ ഘ. . 39 ഹി വത്സ്യ ... - ഘ. . 40 ഷ്ഠാഃ-- ഖ., ഷ്ഠം - ഘ. . 41 ശ്രേഷ്ഠേ - ഖ. . 42 സ്വർണേഹമഭവം ഗ., സ്വർണേ മഹതി സംചയേ - ഖ. . 43 സദാ - ഘ. . 44 യതഃ - ഗ. .

സ്വർണാക്ഷീം ചാസൃജം ദേവീം45 സ്വർണാക്ഷം തേന തത്സ്മൃതമ്46 .
സ്വർണാക്ഷ47 ഋഷയോ യൂയം48 ഷട്കുലീയാ49 സ്തപോധനാഃ . .25..
നിവത്സ്യഥ മയാജ്ഞപ്താഃ സ്വർണാക്ഷം50 വൈ തതശ്ച ഹ51 .
സമന്താദ്യോജനം ക്ഷേത്രം പവിത്രം52 തന്ന സംശയഃ . .26 ..
ദേവഗന്ധർവചരിതമപ്സരോഗണസേവിതമ്53 .
സിംഹേഭശരഭാകീർണം ശാർദൂലർക്ഷമൃഗാകുലമ്54 . . 27. .
അനേകവിഹഗാകീർണം ലതാവൃക്ഷക്ഷുപാകുലമ്55 .
ബ്രഹ്മചാരീ നിയമവാൻ ജിതക്രോധോ ജിതാത്മവാൻ56 . . 28. .
ഉപോഷ്യ ത്രിഗുണാം രാത്രിം ചരും കൃത്വാ നിവേദ്യ ച .
യത്ര57 തത്ര മൃതഃ സോപി58 ബ്രഹ്മലോകേ നിവത്സ്യതി . . 29. .
യോപ്യേവമേവാകാമാന്മാം പശ്യേ59ദത്ര വൃഷധ്വജമ് .
ഗോസഹസ്രഫലം സോപി മത്പ്രസാദാദവാപ്സ്യതി .. 8.9.30 . .
നിയമേന മൃതശ്ചാത്ര മയാ സഹ ചരിഷ്യതി .
യാവത് സ്ഥാസ്യന്തി ലോകാശ്ച മൈനാകശ്ചാപ്യയം ഗിരിഃ . . 31 . .
താവത് സഹ മയാ ദേവാ മത്പ്രസാദാ60ച്ചരിഷ്യഥ .

ഏവം61 സ താന്യഷീനുക്ത്വാ ദൃഷ്ടവാ സൗമ്യേന62 ചക്ഷുഷാ .
പശ്യതാമേവ സർവേഷാം തത്രൈവാന്തരധീയത . .3 2 . .
സനത്കുമാര ഉവാച
യ ഇമാം63 ശൃണുയാന്മർത്യോ ദ്വിജാതീഞ്ഛ്രാവയീത64 വാ .
സോപി തത്ഫലമാസാദ്യ ചരേന്മൃത്യുവിവർജിതഃ . . 33 . .
ജയതി ജലദവാഹഃ സർവഭൂതാന്തകാലഃ .
ശമദമനിരതാനാം65 ക്ലേശഹർതാ66 യതീനാമ് .

45 സ്വർണാക്ഷീ ച മയാ സൃഷ്ടാ - ഘ. . 46 സ്വർണാക്ഷോ യോ ഗിരിസ്തതഃ - ഘ. . 47 അസ്[illegible]ശ്ച - ഘ. .. ക്ഷം - ഖ., ക്ഷേ.. - ഗ. . 48 യുക്താഃ - ഘ. . 49.. .നാ - ഗ. . 50 സ്വർണാക്ഷേ - ഘ. . 51 ലർവകാമദേ - ഘ. . 52 ഭവിഷ്യതി - ഘ. . 53 ഗീതനാദിതമ് - ധ. . 54... സമാ... - ഘ. . 55.. .സമാ... - ഘ. . 56 ജിതേന്ദ്രിയഃ - ഘ. . 57 ത... - ഖ . 58 സാക്ഷാത് - ഘ. . 59 ത... - ഖ. ഘ. . 60 മത്പ്രഭാവാ... - ഗ. . 61 ചൈവ സ താ - ഘ. . 62 ദിവ്യേന - ഘ. . 63.. .ദം - ഘ. . 64. യേത്തഥാ - ഘ. . 65 നിയ... ഖ. ഗ. ഘ . 66... ഹന്താ - ഘ.

ജനനമരണഹർതാ67 ചേഷ്ടതാം ധാർമികാണാമ്68 .
വിവിധകരണയുക്തഃ ഖേചരഃ പാദചാരീ ..34. .
മദനപുരവിദാരീ നേത്രദന്താപഹാരീ69 .
വിഗതഭയവിഷാദഃ സർവഭൂതപ്രണേതാ70 ..
സതതമഭിദധാനശ്ചേകിതാനാത്മചിതഃ .
കരചരണലലാമഃ സർവദൃഗ് ദേവദേവഃ .. 35 ..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ71 വരപ്രദാനികോ നാമ നവമോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച
സാ ദേവീ ത്ര്യമ്ബകപ്രോക്താ തതാപ സുചിരം തപഃ .
നിരാഹാരാ കദാചിച്ച ഏകപർണ്ണാശനാ പുനഃ ..1 ..
വായ്വാഹാരാ പുനശ്ചാപി അബ്ഭക്ഷാ1 ഭൂയ ഏവ ഹി2 .
താം തപശ്ചരണേ യുക്താം ബ്രഹ്മാ ജ്ഞാത്വാതിഭാസ്വരാമ് ..2..
ഉവാച ബ്രൂഹി തുഷ്ടോസ്മി ദേവി കിം കരവാണി തേ .
സാബ്രവീത് ത്ര്യമ്ബകം ദേവം3 പതിം പ്രാപ്യേന്ദുവർച്ചസമ് .
വിചരേയം സുഖം ദേവ സർവാംല്ലോകാന്നമസ്തവ ..3..
ബ്രഹ്മോവാച
നഹി യേന ശരീരേണ ക്രിയതേ പരമം തപഃ4.
തേനൈവ പരമേശോസൗ പതിഃ ശമ്ഭുരവാപ്യതേ ..4..

67... ഹംതാ ഘ. . 68... നാ - ഖ ഘ . 69... വപാതീ - ഖ ഗ,.. വചാരീ - ഘ . 70 പ്രചേതാഃ - ഖ ഘ . 71 സുവർണാക്ഷോത്പത്തി .. - ഘ. .

1. .ഭക്ഷ - ഘ. . 2 ച - ഘ . 3,. വ - ഖ . 4 ച പരന്തപേ - ഖ. .

37

തസ്മാദ്ധി യോഗാദ്ഭവതീ5 ദക്ഷസ്യേഹ പ്രജാപതേഃ .
ജായസ്വ ദുഹിതാ ഭൂത്വാ പതിം രുദ്രമവാപ്സ്യസി ..5..
തതഃ സാ തദ്വചഃ6 ശ്രുത്വാ യോഗാദ്ദേവീ മനസ്വിനീ .
ദക്ഷസ്യ ദുഹിതാ ജജ്ഞേ സതീനാമാ7തിയോഗിനീ ..6..
താം ദക്ഷസ്ത്ര്യമ്ബകായൈവ ദദൗ ഭാര്യാമനിന്ദിതാമ് .
ബ്രഹ്മണോ വചനാദ്യസ്യാം മാനസാ8നസൃജത്സുതാൻ ..7..
ആത്മതുല്യബലാന്ദീപ്താൻ ജരാമരണവർജിതാൻ .
അനേകാനി സഹസ്രാണി രുദ്രാണാമമിതൗജസാമ് ..8..
താന്ദൃഷ്ടാ മൃജ്യമാ���ശ്ച ബ്രഹ്മാ തം പ്രത്യഷേധയത് .
മാ സ്രാക്ഷീർദേവദേവേശ പ്രജാ മൃത്യുവിവർജിതാഃ ..9..
അന്യാഃ10 സൃജസ്വ ഭദ്രന്തേ പ്രജാ11 മൃത്യുസമന്വിതാഃ12 .
തേന ചോക്തം സ്ഥിതോസ്മീതി13 സ്ഥാണുസ്തേന തതഃ സ്മൃതഃ ..8.10.10 ..
14ദേവദേവ ഉവാച
ന സ്രക്ഷ്യേ മൃത്യുസംയുക്താഃ പ്രജാ ബ്രഹ്മൻ കഥഞ്ചന .
സ്ഥിതോസ്മി വചനാത്തേദ്യ വക്തവ്യോ നാസ്മി തേ പുനഃ ..11..
യേ ത്വിമേ മാനസാഃ15 സൃഷ്ടാ മഹാത്മാനോ മഹാബലാഃ .
ചരിഷ്യന്തി മയാ സാർധ സർവ ഏതേ ഹി യാജ്ഞികാഃ ..12 ..
സനത്കുമാര ഉവാച
അഥ കാലേ ഗതേ വ്യാസ സ ദക്ഷഃ ശാപകാരണാത് .
അന്യാനാഹൂയ ജാമാതൄൻസദാരാനർച്ചയദ് ഗൃഹേ16 ..13..
സതീം സഹ ത്ര്യമ്ബകേണ17 നാജുഹാവ രുഷാന്വിതഃ .
സതീ ജ്ഞാത്വാ തു തത്സർവം ഗത്വാ പിതരമബ്രവീത് ..14..

5.. .തി - ഘ . 6 തത്ത്വത - ഖ. . 7 നാമേ - ഘ. . 8 മ... - ഖ . 9 ഷേധത - ഘ. . 10 - ന്യാ - ഖ. . 11... ജാ - ഖ. . 12... താമ് - ഖ. . 13 സ്മൃതോ... - ഖ. . 14 ഏതത്സ്ഥാനേ അഥ കാലേ ഗതേ വ്യാസ ദേവദേവോഭ്യഭാഷത . ഇതി ഘ പുസ്തകേ . 15 മനസാ - ഖ. . 16 മഹേ - ഘ . 17 താ സതീ ത്ര്യമ്ബകേനാഥ - ഘ. .

38

അഹം ജ്യേഷ്ഠാ വരിഷ്ഠാ ച ജാമാത്രാ സഹ സുവ്രത18.
മാം ഹിത്വാ നാർഹസി19 ഹ്യേതാഃ സഹ ഭർതൃഭിരർചിതുമ് ..15..
ക്രോധേനാഥ സമാവിഷ്ടഃ സ ക്രോധോപഹതേന്ദ്രിയഃ20 .
നിരീക്ഷ്യ പ്രാബ്രവീദ്21 ദക്ഷശ്ചക്ഷുഷാ നിർദഹന്നിവ ..16..

മാമേതാഃ സതി സസ്നേഹാഃ പൂജയന്തി സഭർതൃകാഃ .
ന ത്വം തഥാ പൂജയസേ സഹ ഭർത്രാ മഹാവ്രതേ ..17..
ഗൃഹാംശ്ച മേ സപത്നീകാഃ പ്രവിശന്തി തപോധനാഃ .
ശ്രേഷ്ഠോ22 സ്തസ്മാത്സദാ മന്യേ തതസ്താനർചയാമ്യഹമ് ..18..
തസ്മാദ് യാം തേ23 കരോമ്യദ്യ ശുഭാം24 വാ യദി വാശുഭാമ്25 .
പൂജാം ഗൃഹാണ താം പുത്രി ഗച്ഛ വാ യത്ര രോചതേ ..19..
സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ സാ ക്രോധദീപ്താസ്യാ ന ജഗ്രാഹാതികോപിതാ .
പൂജാമസമ്മതാം ഹീനാമിദം ചോവാച തം ശുഭാ ..8.10.20 . .
യസ്മാദസമ്മതാമേനാം പൂജാം ത്വം കുരുഷേ മയി .
ശ്ലാഘ്യാം ചൈവാപ്യദുഷ്ടാഞ്ച ശ്രേഷ്ഠാം മാം ഗർഹസേ പിതഃ ..21 ..
തസ്മാദിയം26 സ്വകം ദേഹം ത്യജാമ്യേഷാ27 തവാത്മജമ്28 .
അസത്കൃതായാഃ കിം മേദ്യ ജോവിതേനാശുഭേന ഹ .. 22..
സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ കൃത്വാ നമസ്കാരം മനസാ ത്ര്യമ്ബകായ ഹ .
ഉപാചേദം സുസംരബ്ധാ വചനം വചനാരണിഃ . .23..
യത്രാഹമുപപദ്യേയം പുനർദേഹേ29 സ്വയേച്ഛയാ30 .
ദേവ തത്രാപ്യസം31മൂഢാ32 സംഭൂതാ ധാർമികാ സതീ . .24..
18 ജാമാതരി ശുഭവ്രതാ - ഘ . 19... സേ - ഖ. . 20 അജ്ഞാനോ... ഘ. . 21 വിഷവീ - ഖ, താം പുനർ - . 22 ജ്യേഷ്□□□ - ഘ . 23 യത്തേ - ഘ . 24, ഭമ് . 25... ഭമ് - ഘ. . 26... ദം - ഘ. . 27.. ഷ - ഘ . 28... ജാ - ഘ. . 29 ദേഹം - ഘ . 30 സുവേച്ഛപാ - ഘ. . 31 പ്യേഷ - ഘ . 32 സംമൂഢാ - ഘ .

ഗച്ഛേയം ധർമപത്നീത്വം ത്ര്യമ്ബകസ്യൈവ ധീമതഃ .
തതഃ സാ ധാരണാം കൃത്വാ ദേവ്യാഗ്നേയീം സമാധിനാ ..25..
ദദാഹ വൈ സ്വകം ദേഹം സ്വസമുത്ഥേന33 വഹ്നിനാ .
താം ജ്ഞാത്വാ34 ത്ര്യമ്ബകോ ദേവീം തഥാഭൂതാം മഹായശാഃ ..26..
ഉവാച ദക്ഷം സംഗമ്യ35 ഇദം വചനകോവിദഃ .
യസ്മാത്തേ നിന്ദിത36ശ്ചാഹം പ്രശസ്താശ്ചേതരേ പൃഥക് ..27..
ജാമാതരഃ സപത്നീകാസ്തസ്മാദ്വൈവസ്വതേന്തരേ .
ഉത്പത്സ്യന്തേ പുനര്യജ്ഞേ തവ ജാമാതരസ്ത്വിമേ ..28..
ത്വം ചൈവ മമ ശാപേന ക്ഷത്രിയോ ഭവിതാ നൃപ37 .
പ്രചേതസാം സുതശ്ചൈവ കന്യായാം ശാഖിനാം പുനഃ .
ധർമവിഘ്നഞ്ച തേ തത്ര കരിഷ്യേ ക്രൂരകർമണഃ38 ..29..
സനത്കുമാര ഉവാച

തമുവാച തദാ ദക്ഷോ ദൂയതാ ഹൃദയേന വൈ .
മയാ യദി സുതാ39 സ്വാ40 വൈ പ്രോക്താ ത്യക്താപി വാ പുനഃ ..8.10.30..
കിം തവാത്ര41 കൃതം ദേവ അഹം തസ്യാഃ പ്രഭുഃ സദാ .
യസ്മാത്ത്വം മാമഭ്യശപസ്തസ്മാത്ത്വമപി ശങ്കര .
ഭുവ്യേവ വത്സ്യസേ നിത്യം നാന്തരിക്ഷേ കദാചന ..3 1 ..
ഭാഗം ച തവ യജ്ഞേഷു ദത്ത്വാ സർവേ ദ്വിജാതയഃ .
അപസ്പ്രക്ഷ്യന്തി സർവത്ര മഹാദേവ മഹാദ്യുതേ ..32..
സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ സ ദേവഃ പ്രഹസൻ തമുവാച ത്രിലോചനഃ .
സർവേഷാമേവ ലോകാനാം മൂലം ഭൂർലോക42 ഉച്യതേ ..33 ..

33 സ (സ്വ) കീയേനൈവ - ഘ. . 34 ജ്ഞാത്വാ തു - ഘ. . 35 സമ്യക് - ഘ. . 36 നാർഥിത - ഘ. 37 നൃപഃ - - ഘ. . 38 ... ണാ - ഘ. . 39 മയാ ചൈവ - ഘ. . മയേയം ദുഹിതാ - ഗ . 40 സാ ഘ. . 41... ദ്യ - ഘ. . 42 ഭൂരിതി - ഘ. .

തമഹം ധാരയാമ്യേകോ ലോകാനാം ഹിതകാമ്യയാ .
ഏതസ്മിൻ ഹി ധൃതേ43 ലോകാഃ സർവേ തിഷ്ഠന്തി ശാശ്വതാഃ ..34..
തസ്മാത്തിഷ്ഠാമ്യഹം നിത്യമിഹൈവ ന തവേച്ഛയാ .
ഭാഗാന്ദത്ത്വാ തഥാന്യേഭ്യോ ദിത്സവോ മേ ദ്വിജാതയഃ ..35..
അപഃ സ്പൃശന്തി ശുദ്ധ്യർഥം ഭാഗം44 യച്ഛന്തി മേ തതഃ .
ശീ യശ്ച ധർമസ്യൈവാഭിവൃദ്ധയേ ...36...
ദത്ത്വാ സ്പൃശന്തി ഭൂയശ്ച ധർമസ്യൈവാഭിവൃദ്ധ്യേ..36..
യഥാ45 ഹി ദേവനിർമാല്യം ശുചയോ ധാരയന്ത്യുത .
അശുചിം46 സ്പ്രഷ്ടുകാമാശ്ച ത്യക്ത്വാപഃ സംസ്പൃശന്തി ച ..37..
യഥാ മമൈവ47 മന്യേഷാം ദിത്സവോ ബ്രാഹ്മണർഷഭാഃ .
ഭാഗാനപഃ സ്പൃശന്തി സ്മ തത്ര കാ പരിദേവനാ ..38..
ത്വന്തു മച്ഛാപനിർദഗ്ധോ വിപരീതോ നരാധമഃ .
സ്വസ്യാം സുതായാം48 മൂഢാത്മാ പുത്രമുത്പാദയിഷ്യസി ..39..
സനത്കുമാര ഉവാച
ഏവം സ ഭഗവാഞ്ഛപ്ത്വാ ദക്ഷം ദേവോ ജഗത്പതിഃ .
വിരരാമ മഹാതേജാ ജഗാമ ച യഥാഗതമ്49 ..8.10.40..
സോമദിവാകരവഹ്നിസമാക്ഷം 50 ചന്ദ്രനിഭാനനപദ്മദലാക്ഷമ് .
ഗോവൃഷവാഹമമേയ51 ഗുണൗഘം ശാശ്വതമിന്ദുവഹ52 പ്രണതാഃ സ്മഃ ..41 ..
യ ഇമം ദക്ഷശാപാങ്ക54 ദേവ്യാശ്ചൈവാശരീരതാമ് .
ശൃണുയാദ് വാഥ വിപ്രാൻ55 വാ ശ്രാവയീത56 യതവ്രതഃ .

സ സർവപാപനിർമുക്തോ രുദ്രലോകമവാപ്നുയാത് ..42..

ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ദക്ഷശാപോ നാമ ദശമോധ്യായഃ

43 നിർവൃത്തേ - ഘ. . 44. .ഗാൻ - ഗ . 45 ത... - ഘ . 46... ചി - ഘ . 47 ദേവാനാമേവ - ഘ., ദേവതാമേവ - ഖ ഗ . 48 അസ്യാഃ സ്വഭാര്യാ - ഘ. . 49.. .മതമ് - ഘ. . 50 മേരു - കം, മേരു ഭാസ്കാര - ഖ., മേരുർഹിമാചലമന്ദകരക്ഷം - ഘ. .... സമക്ഷം - ഘ . 51 മശേഷ - ഘ. . 52 സതതമിഹേന്ദു.. - ? . 53 ഇദം - ഘ. 54... ങ്ഗഃ - ഘ. . 55 വിപ്രേഭ്യഃ - ഘ. . 56... യേത - ക. .

ആഗാമീ പൃഷ്ഠഃ(അധ്യായാഃ 11 - 20) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/a5p)

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_8_(അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/01&oldid=66344" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്